

Inovace Republiky

SPECIÁL

PŘÍLOHA 1
VYDÁNO 21. 4. 2026
ZDARMA

TÉMA PŘÍLOHY

Bernd Posselt versus nacistická rétorika ?

Analýza na str. 8

Speciální příloha k připomenutí česko-německých vztahů v období 1938–1948

HISTORIE | FAKTA | SPOLEČNOST | 3 minuty čtení

Němci. Chtěli nás vyhubit!

Dokumenty, financování, projevy, knihy a kritické otázky k návratu Sudetoněmeckého landsmanšaftu – setkání v Brně

Chtěli nás vyhubit (1961) je název publikace, která shromažďuje materiály o germanizační a represivní politice nacistického Německa. Dokumenty ukazují plány na poněmčení části českého obyvatelstva, deportaci či odstranění těch, kteří by se nacistické politice nepodřídili.

80 let je krátká doba na zapomenutí genocidy a plánu na vyhubení Čechů

Krátká doba od genocidní politiky nacistického Německa vůči českému národu nesmí vést k zapominání. V době rostoucích investic, politických tlaků a aktivit spojených se Sudetoněmeckým landsmanšaftem sílí výzvy k otevřenému informování veřejnosti a k obraně bezpečnosti státu.

Přesto dnes sledujeme, jak jsou některé dokumenty a fakta odsouvána z veřejné debaty. Chceme upozornit na plíživé politické a ekonomické kroky českých i německých aktérů, které mohou nepřímo posilovat zájmy Sudetoněmeckého landsmanšaftu. O to naléhavější je otevřeně informovat veřejnost a chránit bezpečnost České republiky i jejího národa.

Knih *Chtěli nás vyhubit* (1961), vydaná nakladatelstvím Naše vojsko v Praze a editovaná historiky Václavem Králem a Karlem Fremundem, je sbírkou autentických dokumentů z období nacistické okupace.

Připomínat si složitou a často tragickou historii česko-německých vztahů je důležité proto, že právě zapominání bývá prvním krokem k opakování starých chyb. Od období habsburské nadvlády, přes devastaci českých zemí během třicetileté války, až po napětí po první světové válce a katastrofu let 1938–1945, kdy nacistické Německo rozpoutalo brutální okupaci a genocidu

Delegáti na Postupimské konferenci v roce 1945, kde se rozhodlo o dnešním uspořádání Evropy

obyvatel Československa, se opakovaně ukazuje, jak rychle se politické ambice a ideologie mohou proměnit v útlak či násilí. Připomínání těchto událostí není projevem nenávisti, ale nutným historickým vědomím: připomíná cenu státní suverenity, význam mezinárodních dohod i nebezpečí nacionalistických projektů, které dokážou zneužít menšinovou otázku jako nástroj mocenské politiky.

Kritická reflexe je důležitá i dnes, kdy se občas objevují debaty o výkladu poválečného uspořádání, Postupimských protokolů či Benešových dekretů. Historie ukazuje, že podobná témata mohou být zneužita k politickému tlaku nebo

k reinterpretaci minulosti ve prospěch aktuálních zájmů. Rizikem není samotná přítomnost německé kultury či jazyka – ty jsou přirozenou součástí evropského prostoru – ale spíše nekritické zapominání historického kontextu a relativizace událostí, které vedly k tragédiím 20. století. Pokud by se minulost začala vykládat jednostranně nebo se z ní vytratila zkušenost okupace, kolaborace a válečného násilí, mohlo by to oslabit historickou paměť společnosti a otevřít prostor pro nové konflikty o identitu, majetek či politický vliv. Proto je nutné o těchto otázkách mluvit otevřeně, kriticky a s vědomím celé historické zkušenosti.

T. G. MASARYK | TAJNÁ OBÁLKA | 3 minuty čtení

Němci jsou docela poctiví, ale kradou víc než Češi

Kompletní znění vzkazu přeloženého z angličtiny, jak ho Tomáš Garrigue Masaryk nadiktoval svému synovi Janovi Masarykovi.

Tajná obálka TGM otevřena 19. září 2025 se odhalil další kousek historie. V přímém přenosu Radiožurnálu se v Lánech rozpečetila tajemná obálka s dosud nezveřejněnými slovy Tomáše Garrigua Masaryka. Podle odborníků

dopis pochází již z roku 1934, kdy si Tomáš Garrigue Masaryk myslel, že umírá. Ve spolupráci s Národním archivem Český rozhlas přinesl poselství od našeho prvního prezidenta.

Jsem nemocen – vážně nemocen – to je konec – ale nemám obavy. – Vy pokračujte v práci – víte jak – musíte být opatrní. – Pozor – ale vy víte, jak se chovat – takže já už nemusím říkat víc – jsem docela zbytečný. – Maďari – některých se zbavte – jinak nebude pokoj – 600 000 tisíc – dost. – Němci ať zůstanou s námi – jsou to podivní lidé – dejte jim vše, co si zaslouží, ne víc. – Hlinka je hlupák – tehdy s Maďary udělal chybu – musíme mu odpustit. – Musím zařídit svou smrt – udělají veliký funus – první prezident a všechny ty hlouposti – byl jsem stejně hloupý jako ostatní – ale udělají funus. – Někteří lidé budou v pořádku – máme dobré lidi – bude to dobré – když zůstanete v klidu. – Když ti černoši – když jsou lidé

utiskováni, nesnesou to, ale když řeknete, že už utiskováni nejsou, ale uděláte je portýry, pak jsou spokojeni – mají uniformu a slouží do roztrhání – celá filosofie naší politiky. – Češi jsou praktičtí, pracující – ale kradou. Němci jsou docela poctiví, ale kradou víc než my. Ale nech to být, víš, můj drahý příteli, lidé jsou hloupí. Češi rádi funus. Nejráději mají funus, tak ať ho mají. Ten první takzvaně první prezident – to můžeš využít a prodat – to udělej – protože si budou myslet, že první prezident pil kohoutí mléko. Když jsou lidé nevzdělaní a hloupí – moc s tím nenaděš. Lidé se bojí smrti, ale nic strašného to není – jen si musíš koupit nové šaty, to je vše. A funus je nade vše – mají funus a hned jak funus skončí, tak se namažou a už jsou zase šťastní. Lidé jsou rádi hloupí – nijak jim to neusnadňujte – hádejte se a hádejte – a pak – Krofta* je dobrý.

**Kamil Krofta – významný český historik a diplomat spojovaný s tragickým obdobím Mnichovské krize v roce 1938, po níž rezignoval. Zapojil do protinacistického odboje, v roce 1944 byl zatčen, na následky věznění v Terezíně v srpnu 1945 zemřel.*

PROJEVY | 4 minuty čtení

Edvard Beneš: projev po odsunu Němců

Odsunuli jsme z této země definitivně Němce. Musíme tento výsledek naší národní revoluce udržet. A udržíme jej. Boj však není daleko skončen a při povaze svých sousedů musíme si být vědomi toho, že nikdy snad úplně skončen nebude. Boj, a zejména náš národní boj – život byl vždycky bojem a bude bojem stále. Za chvíli, za rok, za dvě léta, za 4 léta, za 5 let bude nový boj mezi Němci a ostatními evropskými národy.

Znovu říkám, nehořím tou pomstou, nemyslím, že máme nějakým nelidským způsobem stále a stále toto připomínat. Ale, až nám Němci začnou vytýkat náš nacionalismus, náš šovinismus, až nám začnou vytýkat, že jsme vyhnali tolik a tolik Němců od nás, až nám začnou vypočítávat co všechno, jaké hodnoty Němci čeští a všichni ostatní ztratili, a že chtějí takové a takové odškodnění, tož jim musíme hned povědět: „Ano prosím, až nám zaplatíte do posledního grejcaru všechno to, co jste zde za protektorátu vykradli, vyloupili, všechny ty peněžní taxy, které jste našemu lidu uložili, až nám všechno to, co jste zničili, do posledního grejcaru vyplatíte, my budeme uvažovat, zda-li nějakou část toho máme také vám, nebo těm lidem, povolit, prosím.“ Až začnou nám vykládat: „no vy jste přeci jen mnoho našich lidí od vás vyhnali, aby to nebylo nelidské a tak...“ My jim musíme ukázat a zeptat se jich, co já jsem vždycky za války Angličanům říkával a Američanům říkával: „Myslíte, že je lepší, abychom se dostali po válce do zuřivé občanské války, ve které půjde našim, obojím na život a na smrt mezi Němci, kteří u nás zůstanou a našimi lidmi? A nebo myslíte, že je lépe, abychom je naložili na vagóny a poslali je rozumným způsobem dom?“ Já myslím, že humanitní s našim zásadám odpovídá to druhé.

Originální projev Edvarda Beneše:

„Přijde brzo chvíle, kdy se němečtí viníci budou očišťovat před světem“

Z projevu prezidenta dr. E. Beneše na sjezdu Svazu osvobozených politiků v Praze 14. prosince 1945

„Žádný z vás nezadal k útoku jejich té nejmenší příčiny. Žádný z vás neměl té nejmenší viny, stejně jako ji neměl váš tradičně demokratický národ. Všichni jste věděli, že ani naše vláda neměla viny na tomto politickém zločinu ze září roku 1938 sousedního početné velkého národa... Ale nejen to. Přijde brzo chvíle, kdy tito viníci se budou před sebou samými a před světem očišťovat z toho, co v těchto letech napáchali. A budou tomu sami věřit, až tyto své nové lži budou přednášet.

Říkal jsem vám při jiných příležitostech, že máte všechno zaznamenat a povědět, co jste zažili ve svých vězeních a koncentračních táborech. Ne snad jen proto, abyste vložili nám všem svá utrpení, ale proto, abyste se znovu mohli bránit, až oni začnou s touto kampaní. Neboť na válku z let 1938–1945 se nesmí nikdy zapomenout. A že začnou, o tom budte přesvědčeni.

Prohlášení vlády ČR: Schválení rozšíření ochrany německého jazyka na území České republiky

Česká republika se zavázala k implementaci 35 ustanovení o financování z části III Charty ve prospěch Němců. Ty platí v osmi okresech: Cheb, Karlovy Vary, Sokolov (všechny v Karlovarském kraji), Liberec (Liberecký kraj), Ústí n. Lab. (Ústecký kraj), Český Krumlov (Jihočeský kraj), Opava (Moravskoslezský kraj) a Svitavy (Pardubický kraj). **Jedná se o historický okamžik, protože v bývalém Československu (od roku 1918) ani v České republice nebyl nikdy předtím přijat zákon specificky zaměřený na všestrannou podporu němčiny.**

Zdroj: LandesEcho - Časopis Němců v České republice, 5.3. 2024. Více na str. 7

Bavorská vláda: Na spíše politickou akci Němců v Brně vyčlenila 850 000 eur (asi 21 milionů Kč)

Formálně jde o akci občanského spolku – Sudetendeutsche Landsmannschaft, které sdružuje Němce vysídlené po druhé světové válce a jejich většinou nacistické potomky. Peníze mají pokrýt část nákladů na organizaci akce. Sjezd Němci pořádají ve spolupráci se sdružením Meeting Brno. Ačkoli je prezentován jako setkání spolku sudetských Němců, akce má výrazný politický rozměr. Pravidelně se jí účastní bavorský premiér i další politici. V bavorském státním rozpočtu existuje dlouhodobá kapitola na podporu sudetoněmeckých institucí a projektů (Einzelplan 10). Z těchto prostředků – spravovaných hlavně ministerstvem práce a sociálních věcí a institucí Haus des Deutschen Ostens – se financují různé aktivity sudetoněmeckých organizací, včetně jejich veřejných akcí.

■ FAKTA | ■ POVÁLEČNÁ DOHODA | ■ ČLÁNEK XIII | ● 3 minuty čtení

Postupimský protokol určil poválečnou mapu Evropy

Zahraniční vztahy Spojených států, diplomatické dokumenty, Berlínská konference (Postupimská konference), 1945, svazek II. Spisy L/T, č. 1383.

Protokol o průběhu Berlínské konference

Berlín, 1. srpna 1945. K dokumentu je připojen schválený protokol Berlínské konference.

J. Stalin / Harry S. Truman / C. R. Attlee

Postupim / srpen 1945 – Na konci druhé světové války se v německé Postupimi uskutečnilo jednání, které zásadně ovlivnilo podobu poválečné Evropy. Postupimská konference, konaná od 17. července do 2. srpna 1945 v zámku Cecilienhof, přinesla rozhodnutí o budoucím uspořádání Německa, o nových hranicích ve střední Evropě i o přesunu milionů obyvatel.

Jednání se zúčastnili představitelé tří vítězných mocností – prezident Spojených států Harry S. Truman, sovětský vůdce Josif V. Stalin a britský premiér Winston Churchill, kterého během konference po britských volbách vystřídal Clement Attlee. Výsledný dokument byl podepsán 2. 8. 1945.

Hlavním cílem konference bylo vytvořit takové podmínky, aby se Německo po porážce nacismu

Článek XIII – Transfer německého obyvatelstva

Tři vlády, které posoudily tuto otázku ve všech jejích aspektech, uznávají, že transfer německého obyvatelstva nebo jeho částí, které zůstaly v Polsku, Československu a Maďarsku, bude nutno provést do Německa. Souhlasí s tím, že jakýkoli takový transfer, který bude proveden, musí být uskutečněn sporádaným a lidským způsobem.

Jelikož příchod velkého počtu Němců do Německa by zvýšil břemena, která již spočívají na okupačních úřadech, mají za to, že Spojenecká kontrolní rada v Německu by měla tuto otázku především přezkoumat se zvláštním zřetelem k otázce spravedlivého rozdělení těchto Němců mezi jednotlivé okupační zóny.

Proto ukládají svým příslušným vládám, aby jim co nejdříve podaly zprávu o rozsahu, v jakém již tyto osoby vstoupily do Německa z Polska, Československa a Maďarska, a aby předložily odhady o době a tempu, v jakém by mohly být další transfery prováděny.

již nikdy nestalo hrozbou pro světový mír. Spojenecké mocnosti proto přijaly zásady známé jako program „čtyř D“ – demilitarizaci, denacifikaci, demokratizaci a rozbití velkých průmyslových kartelů. Americký prezident Harry S. Truman tehdy prohlásil: „**Naším cílem je vytvořit takové podmínky, aby Německo již nikdy nemohlo ohrozit mír světa.**“

Britský premiér Clement Attlee zdůrazňoval potřebu zásadní proměny Evropy: „**Evropa musí být po této válce přestavěna na nových základech, které zabrání návratu militarismu.**“ Sovětský vůdce Josif Stalin během jednání opakovaně zdůrazňoval bezpečnostní hledisko: „**Musíme zajistit, aby Německo už nikdy nebylo schopno rozpoutat válku.**“

Jedním z nejvýznamnějších rozhodnutí konference bylo rozdělení Německa do čtyř okupačních zón. Správu země měla řídit Spojenecká kontrolní rada a jednotlivé části Německa připadly pod správu Spojených států, Velké Británie, Francie a Sovětského svazu. Konference zároveň rozhodla o zásadních územních změnách – Polsko získalo německá území až k řece Odře a Nise, čímž se německá hranice výrazně posunula na západ. Velký význam pro střední Evropu měl **článek XIII**. Více na blogu IR:

■ FAKTA | ■ DOKUMENTY | ■ ZÁKONY | ■ POSTUPIM | ● 3 minuty čtení

Benešovy dekrety: mimořádné zákony poválečného Československa a dnešní České republiky

Benešovy dekrety, oficiálně dekrety prezidenta republiky, patří k důležitým právním dokumentům poválečných dějin Československa i dnešní České republiky. Jde o mimořádné právní předpisy vydané prezidentem Edvardem Benešem v letech 1940–1945 v době, kdy kvůli nacistické okupaci nefungoval československý parlament. Dekrety proto mají sílu zákona a zajišťují právní kontinuitu státu.

První dekrety vznikaly během druhé světové války v exilu československé vlády v Londýně. Po osvobození v roce 1945 se vydávaly také na území obnoveného Československa. Celkem vzniklo přibližně 143 prezidentských dekretů. Po válce je dodatečně potvrdilo Prozatímní národní shromáždění zákonem č. 57/1946 Sb.

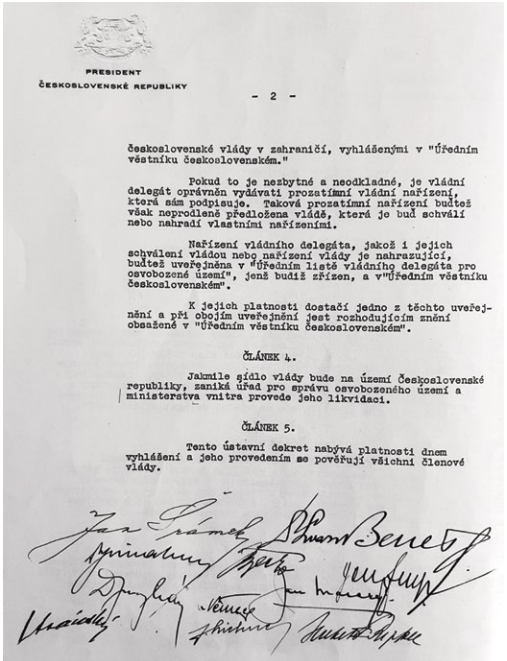
Vznik dekretů souvisí s rozpadem Československa po Mnichovské dohodě v roce 1938 a následnou okupací nacistickým Německem. Československá vláda tehdy odešla do exilu, kde pokračovala ve své činnosti a snažila se zachovat právní existenci státu. Protože nebylo možné svolat parlament, začaly se zákony vydávat formou prezidentských dekretů.

Návrhy jednotlivých dekretů nepřipravoval přímo prezident Beneš. Texty vytvářela ministerstva exilové vlády, která je po projednání předkládala prezidentovi k podpisu. Dekrety podepisoval prezident republiky a spolupodepisoval je předseda vlády nebo příslušný ministr.

Obsah dekretů je široký. Některé upravují obnovu státní správy a právního systému Československa. Další se zaměřují na potrestání kolaborantů a válečných zločinců, například zřízením mimořádných soudů. Důležitou oblast představují také majetkové změny, zejména konfiskace majetku osob považovaných za nepřátele státu a následné znárodnění některých podniků. Některé dekrety řeší i otázku státního občanství – například dekret č. 33/1945 Sb., který upravuje ztrátu československého občanství u osob německé a maďarské národnosti, pokud neprokázaly loajalitu k republice.

S poválečnou situací souvisí také rozhodnutí vítězných mocností na Postupimské konferenci v létě roku 1945. Spojené státy, Velká Británie a Sovětský svaz zde schválily přesun německého obyvatelstva z Polska, Československa a Maďarska do Německa „řádným a humánním způsobem“. Toto rozhodnutí vytváří mezinárodní rámec pro poválečný odsun Němců z Československa.

Samotný odsun však neprováděl jeden konkrétní dekret. Benešovy dekrety především vytvářely právní podmínky pro poválečné řešení – například v oblasti občanství, konfiskace majetku a potrestání kolaborace. Společně s rozhodnutími spojeneckých mocností tak tvoří základ právního uspořádání obnoveného československého státu po druhé světové válce.

Oficiální zdroje Benešových dekretů

- **Parlament České republiky – archiv dekretů**
www.psp.cz/docs/laws/dek/
- **Ministerstvo zahraničních věcí ČR – dokumenty dekretů**
www.mzv.gov.cz/file/14022/Dekrety_cj.doc
- **Národní archiv – ukázky fotokopie Benešových dekretů**
www.nacr.cz/wp-content/uploads/2021/05/labyrint-1945-Dekret-o-znarodneni.pdf

■ PROJEVY | ■ KNIHY | ■ GEOPOLITIKA | ● 7 minut čtení

Dr. Edvard Beneš: Paměti

Úryvky z knihy Dr. Edvard Beneš: *Paměti, část II., svazek 1., od Mnichova k nové válce a k novému vítězství*, 1948, ORBIS, Praha

Ale v jaké situaci jsme byli od roku 1938 my? Nikdy nezapomeňte, co všechno jsem za boje o Mnichov dělal pro dohodu s vámi já! Co však pro nás chystal Hitler s více než 80 % vašich německých druhů z Čech a z Moravy, za jejichž zástupce se vy i dnes pokládáte? Čím jsme to zavinili? Uvažte jen, co jsme od roku 1938 všechno protrpěli a jak jsme se bili o demokracii a o mír! A náš lid doma strašlivě trpí dál. Co nám teď Hitler a Němci z českých zemí dělají i dnes stále a denně? O tomhle všem se svět teprve po válce ještě dozví.

Z toho je, moji drazí, jediný chladný, byt i drsný závěr: spravedlivá odplata všem přímým i nepřímým, aktivním i pasivním viníkům války pro poučení všem budoucím a – definitivně se rozejít! Jinak by po této hrozně válce muselo dojít mezi našimi národy k neslýchanému masakru! Tomu můžeme a musíme stůj co stůj svým definitivním rozchodem zabránit! Jen tak budeme moci jednou – až na dnešní bolest zapomeneme – se zase jako sousedé sejít a každý ve svém novém domově bez hořkosti a v míru žítí dále odděleně, jeden vedle druhého.

Vycházel jsem tu také ze zásady, že byla během války všeobecně všemi velmocemi přijímána, že totiž pokusy o minoritní

smlouvy, prováděné s pomocí společnosti národů po první světové válce, opakovány už nebudou, protože se neosvědčily a přímo nás zklamaly. Nás přivedly roku 1938 – jaká to byla nesmyslná absurdnost! – až do Mnichova! Není tudíž jiného východiska, nežli pokusit se přesunem obyvatelstva, prováděným pokud možno všeobecně, slušně a lidsky, počet menšin v cizích státech co nejvíce snížit a zbývající zlomky menšinového obyvatelstva rozumným postupem asimilovat nebo mu nechat plnou vůli dobrovolně se vystěhovat, kam bude samo chtít.

Bude to pro toto obyvatelstvo sice těžká krise, nějakou dobu trvající, bude to však pořád lepší a lidštější řešení, nežli nové nelidské masakry v poválečných výbuších občanské války a brutální pomsty a pak znovu další staleté národnostní boje, jež by byly stále se opakující překážkou sociálního a hospodářského pokroku lidstva. Ostatně i tento přesun se dá dobře řídit a usměrňovat a lze jej provádět za podmínek slušných a lidských.

Celý náš boj o Mnichov víc než jasně dokázal, kdo to myslel doopravdy a komu nemůžeme a nesmí být přiznána dobrá vůle. Ve vrcholném a osudném boji za poslední války, v němž šlo doslova o život našeho národa, naši Němci dobrou vůli v ničem neprokázali. O tom budou ještě publikovány další dokumenty, mezi jinými dokumenty Henleinovy o německých

plánech s Čechy a českými zeměmi, např. dokument velmi podstatný, jenž je nejlepším dokladem, jak „dobrou vůli“ měli naši Němci k nám: „**Grundplanung**“. Takový bude o tom konečný soud světové historie.

Beneš: Po Mnichovu bylo třeba německou otázku vyřešit definitivně

Londýn / Exilový projev – Prezident Edvard Beneš ve svém obsáhlém projevu věnovaném odsunu Němců z Československa popisuje, že už po Mnichovu považoval česko-německou otázku za osudovou pro samotnou existenci státu. Podle jeho slov se problém netýkal jen národnostní politiky, ale přímo budoucnosti republiky.

„Bylo mi jasno hned po Mnichově, že až jednou půjde o odstranění Mnichovské dohody a jejích důsledků, bude muset být řešena zásadně a definitivně pro náš stát také otázka menšinová, a speciálně otázka našich Němců,“ uvedl Beneš.

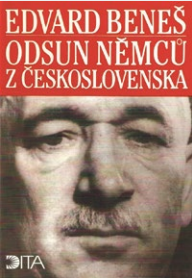
Ve svém vystoupení připomíná, že otázku německé menšiny promýšlel dlouhodobě už od doby před první světovou válkou a později ji opakovaně řešil i s Tomášem Garrigueem Masarykem. Zásadní zlom podle něj nastal s nástupem nacismu a zejména po Mnichovu, který označuje za okamžik, kdy se osud československého státu spojil s nutností tuto otázku definitivně uzavřít.

Beneš zdůrazňuje, že během války dospěl k přesvědčení, že pouhý návrat k předmnichovským poměrům není možný. Řešení podle něj muselo být přijatelné i v širším evropském měřítku

PRAHA První oficiální projev po triumfálním návratu z exilu (16. května 1945)

16. května 1945 na Staroměstském náměstí v Praze: První oficiální projev po triumfálním návratu z exilu do osvobozené metropole. Prezident zde hodnotil konec války, domácí i zahraniční odboj, Mnichov a nastínil poválečné politické změny a přestavbu státu. Existuje také dochovaná rozhlasová nahrávka Českého rozhlasu. Více zde:

KNIHA Edvard Beneš: Odsun Němců z Československa

Výbor z pamětí, projevů a dokumentů 1940-1947. 2002, Společnost Edvarda Beneše

„Naprostá nutnost, bez které nelze čelit antibenešovské a prosudetské propagandě, která již 30 let relativizuje přínosy založení samostatného Československa a historicky zveličuje vliv Beneše a dalších na poválečném odsunu Sudetskáků. Tento soubor archivních dokumentů jednoznačně potvrzuje Beneše jako konzistentního demokrata, který usilovně bojoval

o poválečnou obnovu samostatnosti a zároveň limity jednoho politika v soukultí velmocí, etnických menšin a nacistických hrůz spáchaných v českých zemích v letech 1935–45.“

■ NĚMECKÉ DOKUMENTY | ■ ARGUMENTY | ■ ARCHIV | ● 10 minut čtení

Sudetoněmecká strana a její plánování „Grundplanung O.A.“ z léta 1938

Tento návrh plánu Sudetoněmecké strany, jak postupovat při řešení „československé otázky“, byl nalezen koncem května 1945 na zámku v Sukoradech u Dubé mezi dokumenty Henleinova župního místodržitelství v Liberci, které sem byly uloženy na ochranu před leteckými útoky. Dokument není datován, ale pravděpodobně vznikl v nejvyšších složkách SdP někdy mezi květnem a srpnem 1938. Po válce byl předložen obžalobou např. v procesech s H. Krebsem a K. H. Frankem. (Základní shrnutí obsahu dokumentu bylo otištěno v roce 1947 v knize Český národ soudí K. H. Franka.)

Prchající Češi nalezli v Praze útočiště v několika lokalitách: na Strahově, v Tyršově domě či různých tělocvičnách (1938)

Poprvé byl (téměř) v úplnosti v originálu i překladu publikován komunistickým historikem Václavem Králem na začátku 60. let ve sbornících Die Vergangenheit warnt (Chtěli nás vyhubit) a Die Deutschen in der Tschechoslowakei. Král z textu dokumentu vypustil některé krátké části (vlastní smysl dokumentu nemění; jednalo se o zmínky o Masarykovi, Benešovi, Baťovi apod.), které jsou v následujícím textu zvýrazněny tučným písmem. Stejně tak zaměnil (záměrně či překlepem?) např. na druhém listu dokumentu ve druhém odstavci slovo „Tschechen“ za „Tschechei“, což má hanlivý nádech. Králův ne zcela úplný a přesný překlad byl otištěn např. i v knihách Sudety pod hákovým křížem (Ústí nad Labem 2002) nebo Mnichov 1938 v řeči archivních dokumentů (Praha 2002). Je trochu s podivem, že i v knize mající v názvu slova „archivní dokumenty“ není překlad opraven podle originálu. Zatímco většina českých historiků význam dokumentu nijak nepochybňuje, někteří němečtí historikové (jako např. V. Zimmermann nebo R. Gebel) k němu mají různé výhrady, zejména vzhledem ke skutečnosti, že není podepsán ani datován a nelze ho tak podle jejich názoru v hierarchii ostatních memorand SdP přesně zařadit. Nedatováno i nepodepsáno je ale i hned následující memorandum „K řešení české otázky“, o jehož pravosti nikdy žádné pochybnosti nebyly ani z německé strany.

„Základní plánování O. A.“

I. VŠEOBECNÉ POZNÁMKY

1. REDAKČNÍ

- a)** Toto základní plánování se vztahuje hlavně na hlediska národnostně politická. O zahraničně politických, vojenských a jiných úvahách je zmínka jen tehdy, dotýkají-li se hledisek národnostně politických.
- b)** Základní plánování není v předložené formě nijak vyčerpávající. Uvedená opatření je nutno prohlubovat a rozšiřovat zvláštními pracemi podle odlišných oblastních a odborných skutečností.
- c)** S novými událostmi se mohou vyskytnout nová hlediska a nové možnosti. Vyžadají si aktivního jednání. K zásadním hlediskům je však nutno přihlížet za všech okolností.

2. ZÁSADNÍ

- a)** V tomto základním případě konfliktu nejde jen o sudetoněmecký problém, ale o celkovou otázku dnešního Československa. Celý komplex se opět dělí na: otázku historických „zemí koruny české“ (Čechy, Morava, zbytek Slezska, tj. Krnov, Opava, Těšín) na straně jedné, v dalším je nazýváme „české země“, a na otázku Slovenska a Karpatské Ukrajiny na straně druhé.
- b)** Pokud jde o české země, musí Německá Říše na základě tisíciletých historických skutečností opět uplatňovat říšské právo a začlenit tyto země beze zbytku až po staré říšské hranice, platné do roku 1866 (Malé Karpaty). Historické zdůvodnění tohoto nároku musí tvořit základní linii veškeré vnitropolitické a zahraničně politické propagandy během celé akce. (Čechy – „citadela Německa“ ve středověku; podle pořadí první země v první Německé říši: „srdce Germánie“; Morava, představitelka markrabství v čtvercovém erbu první říše atd.)

Čeští uprchlíci z obsazeného pohraničí, říjen 1938

Při zdůvodňování nutné akce je třeba zvlášť důrazně vyzdvihovat skutečnost, že Češi svým spojením s Moskvou čím dál tím více vytvářejí ve střední Evropě bolševické ohnisko požáru a náказы prvního stupně, jehož působení je především namířeno proti Německé říši a jehož odstranění poslouží konsolidaci evropského míru.

Poukaz na bolševickou hrozbu, jakož i historické odůvodnění, je třeba tolik zdůrazňovat proto, že tímto způsobem lze ukázat výjimečnost případu Čechů a uklidňovat na základě historické ojedinělosti situace českých zemí jiné sousední národy.

Kromě toho je třeba zmiňovat se o národnostních hlediscích (např. počet Němců v českých zemích přesahuje čtvrtinu celkového počtu

- obyvatelstva; naproti tomu však budou představovat Češi po začlenění českých zemí do Německé říše jen asi 8 % celkového počtu obyvatelstva říše. Dále je třeba uvádět geopolitická, dopravní a hospodářská hlediska.
- c)** Otázka Slovenska a Karpatské Ukrajiny si vyžaduje zcela jiné úpravy, než s jakou se počítá pro české země. Navrácení Slovenska Maďarsku je třeba odmítnout. Opravy hranic ve prospěch Maďarska lze provést s přihlédnutím k národnostním hlediskům, přičemž však nesmí být v podstatě dotčen status Slovenska. Také Bratislava patří k Slovensku. Bratislavské předmostí na pravém břehu Dunaje připadne Německé říši.
- Slovensko má zůstat samostatné. Jeho těsné přímknutí k Německé říši a přátelský poměr k Maďarsku by byly samozřejmostí. Tímto způsobem zůstávají Slovensko a Karpatská Ukrajina závorami, oddělujícími Polsko od Maďarska, pro Německou říši je to most na východ. Karpatská Ukrajina by se mohla později z německé iniciativy vyvinout v „Piemont Ukrajinců“.
- Je třeba, aby životní práva karpatských Němců zajistila Německá říše. Zcela rozdílné zacházení s Čechy a se Slováky by bylo důležitým šachovým tahem proti všeslovanským myšlenkám. Německá říše by měla přímo vystupovat jako ručitelka úsilí Slovenska o samostatnost, jež je zakotvené v Pittsburské smlouvě. (Germania divide et impera.)
- d)** Náš poměr k problému českého národa vyžaduje, aby byly pečlivě vyváženy nutné německé požadavky na straně jedné a taktické potřeby mezinárodní situace na straně druhé. Vycházejíce z historických skutečností a s ohledem na promísení krve, známé od raných germánských dob, nemůžeme pohlížet na češství jako na svébytný národ. Protiněmecká propaganda dokázala v devatenáctém století odcizit Čechy německému životnímu prostředí. Obrácení tohoto vývoje je oprávněné a je životní nutností pro Německou říši. Nikdy v dějinách už nesmí dojít k českému obrození. Je nutno zničit od základu každou další možnost takového obrození. Proto je třeba potlačit český jazyk. Je v německém zájmu, aby úplně zmizel. Při bojových opatřeních je však rozhodující správný taktický postup. Zejména o vyhlazení jazyka – jakožto programu – by se nemělo vůbec mluvit. Rozdrtíme české národní uvědomění tím spíše, čím bude mít nepřítel menší možnost svádět s námi pouhý zápas o jazyk. Nesmíme přeceňovat činitele jazyka, pokud jde o jeho význam pro národní společenství; je třeba vyhnout se ztotožňování jazykového společenství s pojmem národa a v průběhu událostí snad bude dokonce nutné proti tomu někdy v českých zemích bojovat. Neopomeneme nalézt pro národní společenství nové odvážné formulace a vytvářet místo zakoreněných činitelů českého národního vědomí novou pospolitost, která by pevně začlenila do dynamiky nacionálně socialistické Německé říše mladší a vývoje schopné živly z českého národního území. Cílem pro budoucnost musí být: rozbití českého národního vědomí, pronikání do dosavadní české jazykové oblasti německým osidlováním, převádění (také částečné přesídlení!) Čechů do nerozlučné duchovní a fyzické souvislosti s Německem.
- Národnostně politická opatření proti češství od nás vyžadují největšího umění a energie při

Evakuace českého obyvatelstva z Poličky, 8. 9. 1938

uplatňování zásad národnostního boje a organizačních zásad. Bude třeba, aby se osvědčily poznatky z našeho vlastního německého národnostního boje. Prosazování potřebných opatření začíná na jedné straně už v prvních hodinách a dnech vojenských bojových opatření a na druhé straně musí být systematicky stanoveno pro celé generace dopředu.

II. STADIUM AKUTNÍHO PŘÍOSTŘENÍ KONFLIKTU

Boj sudetských Němců je spravedlivým národnostním bojem a směřuje proti nepřirozenému a nekulturnímu tyranství Čechů a proti nejzlomyslnějšímu a nejnesmyslnějšímu výtvaru diktátů Dohody z roku 1919.

Životní boj sudetských Němců se samozřejmě podstatně dotýká poměru Německé říše k Československu; Německá říše je ochrannou mocností sudetského německví. Otázka státní budoucnosti českých zemí nebude nadhozena vůdcem sudetských Němců, ale přímo říší. Vůdce sudetských Němců vyčerpal všechny možnosti mírového řešení sudetoněmecké otázky. Už dávno před tím byla celému světu předložena otázka Československa jako nejakutnější nebezpečí pro skutečný a trvalý mír.

Vůdce Sudetoněmecké strany požádá ještě o provedení plebiscitu v sudetském Německu, což je poslední možnost mírového řešení otázky státní příslušnosti. Lze počítat s tím, že Češi tento požadavek odmítnou.

Pak bude nutno v dohodě s vůdcem a říšským kancléřem usoudit, že již nastal okamžik, aby vůdce Sudetoněmecké strany podnikl rozhodující revoluční krok:

Prohlásí nezávaznost zákonů československého státu a požádá o pomoc vlád evropských velmocí (včetně Německa, pokud podepsaly smlouvu ze St. Germain) anebo pouze Německé říše. Lze počítat s tím, že Češi v krajním případě odpoví na tento krok násilnými opatřeními. Tím spíše získá vůdce Sudetoněmecké strany veškerou svobodu jednání. Nutné tím vzniká pro Německou říši na základě národnostních svazků právo a povinnost zakročit v Československu. Vůdce sudetského německví zakáže sudetským Němcům jakoukoli službu pro československý stát, zejména službu ve zbraní, a prohlásí všechny přísahy, složené sudetskými Němci tomuto státu, za neplatné. Může povolát do služby ve zbraní proti češství.

III. OBDOBÍ VOJENSKÝCH BOJOVÝCH AKCÍ

Vedení Německé říše udržuje ve všech fázích vývoje nejtěsnější spojení s vůdcem sudetského německví. Ten má zajistit na bezpečném území rozhlas a jiné spoje. Rozhlasem dává vůdce Sudetoněmecké strany potřebné příkazy, zejména instrukce pro bojeschopné sudetoněmecké mužstvo ve stadiu vypuknutí války.

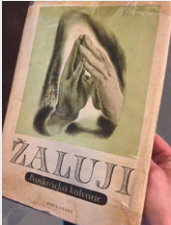
Pro wehrmacht Německé říše je německé národní území Československa vlastní zemí, nepřátelskou zemí je české národní území (mapa). Podle toho je třeba rozvinout operativní opatření a bojové akce. V duchu národnostního rázu konfliktu bude třeba vést bojové akce na českém národním území už od prvního okamžiku s největší ostroostí ve smyslu totální války. Bude nutné, aby letectvo zasáhlo nejen známé opěrné body vojenské dopravy, zbrojní střediska atd., ale i hustě obydlená ohniska bolševické a husitské nenávisti.

Celé znění zde: www.fronta.cz/dokument/konrad-henlein-k-reseni-ceske-otazky

ODSUNY Vyhnání Čechů z pohraničí v roce 1938. Kniha obsahuje fotografie a vzpomínky

Dokumentární kniha přináší svědectví o dramatickém roce 1938. Na základě vzpomínek více než dvou set pamětníků zachycuje osudy lidí, kteří byli po mnichovských událostech nuceni opustit své domovy. Text je silným lidským svědectvím plným emocí a osobních příběhů. Publikace vyšla u příležitosti 80. výročí těchto událostí, doplňuje ji historický přehled Jindřicha Marka a obrazová příloha Jaroslava Čvančary. Vydalo nakladatelství Toužimský & Moravec. Rozhovor s autorem:

autentická svědectví lidí, kteří byli vězněni a popraveni nacistickými úřady v pankrácké věznici během Protektorátu. Kniha je sestavena především z dopisů, tajných vzkazů a svědectví vězňů, kteří byli za nacistické okupace drženi v pankrácké věznici v letech 1940–1945.

ŽALUJI Velmi vzácná kniha a svědectví, které patří k prvním poválečným dokumentům o nacistickém teroru

Autoři: Karel Rameš a Vladimír Thiele, Vydání: 1946
Nakladatelství: Orbis, Praha

Je důležitým historickým pramenem. Zachycuje autentická svědectví lidí, kteří byli vězněni a popraveni nacistickými úřady v pankrácké věznici během Protektorátu. Kniha je sestavena především z dopisů, tajných vzkazů a svědectví vězňů, kteří byli za nacistické okupace drženi v pankrácké věznici v letech 1940–1945.

VZKAZ „Pamatujte, že Vašeho otce ubili nelidským způsobem Germáni, největší naši nepřátelé.“

„Bojoval jsem za naši drahou vlast a národ proti odvčkým našim nepřítelům – Němcům, kteří naši vlast a národ chtějí porazit a zničit. Nechtěl jsem připustit, abyste jednou i Vy byli porobenými otroky, nýbrž abyste zůstali svobodnými a volnými občany. Pamatujte si, že hájit svobodu své vlasti a národa jest první povinností každého uvědomělého Čecha.“ Generál Josef Mašín, člen Československého odboje. Celé znění posledních vzkazů Josefa Mašína rodině naleznete zde:

■ FAKTA | ■ KNIHY | ■ DOKUMENTY | ■ CITACE | ● 7 minut čtení

Nacistické plány s českým národem: kniha **So oder so** odhaluje německé dokumenty

Historická publikace Bořivoje (Borise) Čelovského *So oder so: řešení české otázky podle německých dokumentů 1933–1945* patří mezi nejznámější sbírky pramenů o nacistické politice vůči českým zemím během druhé světové války. Kniha, která poprvé vyšla v 90. letech, shromažďuje přibližně 760 originálních německých dokumentů z let 1933–1945 a ukazuje, jak nacistické vedení plánovalo budoucnost českého národa v českém prostoru.

Autor předkládá autentické projevy, memo-randa, zprávy bezpečnostních orgánů a úřední dokumenty nacistických institucí, které dohromady ukazují, jak se postupně formovala politika takzvaného „řešení české otázky“. Tato politika měla vést k postupné germanizaci českých zemí a oslabení nebo zániku české národní identity.

Jak nacisté uvažovali o „řešení české otázky“

Pojem „řešení české otázky“ označoval nacistickou strategii, jak naložit s českým národem po obsazení Československa. Někteří nacističtí ideologové předpokládali, že je možné část Čechů rasově „poněmčít“, zatímco ostatní by byli vysídlení nebo politicky potlačeni. Nacistická politika tedy nesměřovala pouze k okamžité likvidaci obyvatelstva, ale spíše k dlouhodobému procesu, který měl postupně změnit národnostní strukturu českých zemí. V dokumentech citovaných v knize se objevují především tyto kroky:

- rasová klasifikace obyvatel,
- germanizace „vhodné“ části Čechů,
- vysídlení nebo marginalizace ostatních,
- postupné začlenění českých zemí do německého prostoru.

Kniha *So oder so* ukazuje, že tyto úvahy nebyly jen ideologickými představami, ale byly diskutovány v konkrétních memorandech, politických projevech a administrativních dokumentech. Například sudetoněmecký politik H. Neuirth už v říjnu 1938 ve svých poznámkách k řešení československé otázky upozorňoval, že by čistě vojenské zničení českého národa nebylo praktické: „Vojenská likvidace českého problému by mohla docílit úplného zničení českého národa jen v omezeném měřítku... i při zničení celé třetiny obyvatelstva by stále ještě zůstaly čtyři miliony.“

Proto navrhoval jiný postup – vytvoření jakési „rezervace“, ve které by byl český národ postupně oslaben: „Je třeba vytvořit prostor, v němž by se plánovitě zajistil český úbytek obyvatelstva.“ Tyto návrhy ukazují, že se nacistická politika opírala o kombinaci germanizace, přesídlování a postupné likvidace národní identity.

Dokumenty, které odhalují nacistické plány

Jedním z nejvýraznějších dokumentů publikovaných v knize je tajný projev zastupujícího říšského protektora Heydricha z 2. října 1941, určený německým úředníkům v Protektorátu. Heydrich v něm otevřeně mluvil o budoucnosti českých zemí v rámci plánované Velkoněmecké říše.

„Není možné, abychom dnes Čechům zaručili životní prostor v srdci německého státu. Němci musí stále silněji pronikat do českého území a oslabovat český kmen.“

Tento výrok jasně ukazuje nacistickou strategii: postupně posilovat německý vliv a zároveň oslabovat české obyvatelstvo. Heydrich ve stejném projevu naznačil i budoucnost části českého obyvatelstva, které by bylo označeno jako rasově nevhodné. Podle jedné z citací uvedených v dokumentech měl být jejich osud spojen s přesídlením: „Pro Čechy s černými vlasy, tmavýma očima, špatným tvarem nosu nebo lebky je na východě místa dost.“

V českých zemích by podle těchto představ zůstal pouze „rasově vhodný zbytek“, který by

mohl být postupně poněmčen. Další dokumenty popisují i rasový pohled nacistických ideologů na český národ. Například sociolog Karl Valentin Müller tvrdil, že by přibližně polovina Čechů mohla být germanizována, pokud by byli rasově vyhodnoceni jako „vhodní“. Jiné materiály z knihy ukazují praktickou stránku této politiky – například zavádění rasové klasifikace obyvatel nebo snahy o poněmčení měst a úřadů. V některých případech nacistické úřady dokonce umožňovaly obyvatelům měnit česká příjmení na německá, aby podpořily proces germanizace.

Citace Heydrich

„Nordického, germánského člověka přesvědčíte nebo zlomíte. Čecha, slovanského člověka, lze jen těžko přesvědčit, vždy se ohne, nikdy ho nezlomíte. A když ho přestanete ohýbat a pusťte jej, tu se zase vzpřímí, zase tu stojí a znovu je vám protivníkem. Z toho plyne závěr, že ho musíte pořád přitlačovat, aby musel být stále ohnut, aby poslouchal a tahal.“
Reinhard Heydrich (4. 2. 1942)

Hitlerovy výroky o českém národu

Kniha obsahuje také řadu citací z Hitlerových rozhovorů a porad. Tyto výroky ukazují, jak nacistické vedení vnímalo český národ z rasového a politického hlediska. V jednom rozhovoru z roku 1941 Hitler prohlásil: „Nezamýšlím z Čechů udělat Němce. Představují úplně cizí rasu, je to smíšenina Slovanů a Mongolů.“

Jindy vysvětloval, proč nacisté odmítali přijímat Čechy do německé armády: „Dunajská monarchie si také myslela, že přijme-li do rakouské armády Poláky, Čechy atd., tak že si je získá. V rozhodném okamžiku však poznala, že právě tyto živly nesly prapor odporu proti ní.“

Hitler zároveň naznačoval i dlouhodobý jazykový a kulturní cíl nacistické politiky: „Během dvaceti let se musí podařit při pevné ruce nad protektorátem znovu zredukovat význam českého jazyka na úroveň pouhého dialektu.“

Takové výroky ukazují, že nacisté nechtěli pouze politicky ovládnout české země, ale také postupně odstranit českou národní identitu.

Z jakých německých materiálů autor knihy čerpal?

Boris Čelovský ve své knize využil především originální německé úřední dokumenty a archivní materiály nacistického státu. Patří mezi ně například: zprávy a memoranda úřadu říšského protektora v Praze; dokumenty Gestapa a Sicherheitsdienstu (SD); korespondence vysokých nacistických představitelů; projevy a instrukce Adolfa Hitlera a zejména administrativní dokumenty týkající se germanizační politiky a správy Protektorátu.

Autor vycházel také z archivů německých institucí, například z materiálů uložených v německých a českých archivech, nebo z publikovaných sbírek dokumentů o nacistické okupační politice. Tyto prameny umožnily rekonstruovat, jak nacistická správa plánovala dlouhodobou přeměnu českých zemí a jejich obyvatelstva.

Historický význam knihy

Publikace *So oder so* je důležitá zejména proto, že umožňuje čtenáři nahlédnout přímo do nacistických plánů a rozhodování. Nejde pouze o historický výklad, ale o soubor dokumentů, které ukazují, jak nacistická ideologie ovlivňovala konkrétní politická rozhodnutí. Kniha tak připomíná, že politika nacistického Německa vůči českému národu nebyla nahodilá. Byla součástí širší strategie, jejímž cílem bylo vytvořit germanizovaný středoevropský prostor pod kontrolou Třetí říše. Právě díky rozsáhlému souboru autentických dokumentů patří Čelovského práce dodnes mezi důležité zdroje pro studium nacistické okupační politiky a česko-německých vztahů ve 20. století.

fungování protektorátu jako „zbrojnice třetí říše“. Původní texty – neznámé projevy a státi, jež vznikly v Praze. Vedle toho kniha přináší pohledy na Heydricha ze strany vysoce postavených členů SS.
Autor: Emil Hruška, Vydáno: 2022

Kniha Heydrich na Pražském hradě – Plány, opatření a názory zastupujícího říšského protektora

■ FAKTA | ■ KNIHY | ● 3 minuty čtení

Emil Hruška: Heydrich na Pražském hradě

Ukázky z knihy

Str. 102

Čech – a to chci tady ještě jednou konstatovat – jako hlavně slovanský člověk, se sehne, aniž by byl zlomen, a je proto ve vztahu nebezpečnější a je s ním třeba zacházet jinak než s jinými lidmi. Nordický, germánský člověk bude přesvědčen, nebo zlomen – českého, slovanského člověka lze velmi těžko přesvědčit, vždy se ohýbá, ale zlomit jej nelze, a pokud ano, pak se ohýbání zastaví a ty pusťíš, pak se to zhoupne zpátky, a je tady znovu a je to prostě nepřítel. A důsledkem je právě to, že je třeba neustále držet palec na tom, aby zůstal stále ohnutý, a nyní se narovnává a táhne.

Pokud budu dále uvádět, jaká svého času byla situace, tak musím nejprve poděkovat mužům z mého užšího pracovního okruhu v Berlíně, kteří jako příslušníci Bezpečnostní policie a SD zde za těžkých okolností byli s to zmapovat situaci u nepřitele a dát opravdu kompletní přehled o situaci týkající se odbojové činnosti nepřitele. Ať to bylo na vojenské úrovni, tedy pokud šlo o situaci zamýšlené vojenské organizace, ať to byla tajná teroristická nebo sabotážní činnost, ať to byly sabotáže v hospodářské oblasti, ať to byly linie vlivu v českých ministerstvech, ať to byla více nebo méně plánovitá křížová spojení Čechů

■ NĚMECKÉ PLÁNY | ● 4 minuty čtení

Řešení české otázky

Někdy koncem září 1938 nebo začátkem října 1938 vznikl v Henleinově štábu v Liberci návrh, jak dále postupovat po oddělení území obyvaných sudetskými Němci od Československa. Zvažována jsou čtyři řešení uspořádání „českého zbytkového státu“ a jako nejvýhodnější z nich vychází začlenění českého území do Německé říše, čímž bude možné ovlivňovat „řízení biologického vývoje českého národa a jeho vývoje vzhledem k osidlování.“ Český národ získá jistou autonomii a české vládě bude poskytnut „stálý poradce“. Toto řešení se nakonec realizovalo 15. března 1939 vznikem protektorátu.

Štáb Konrada Henleina, Oddělení V A

K řešení české otázky

Jde o to, vytvořit v česko-moravsko-slezském prostoru a ve vztahu k ostatní Německé říši trvalý politický řád. Versailleské řešení – zřítit uprostřed německého území jako sud prachu Německu nepřátelský stát – ztroskotalo jak na nesmyslnosti tohoto úkolu, tak i na neschopnosti Čechů vybudovat uspořádaný stát. Je proto třeba obnovit řád, který se v tisíciletých dějinách osvědčil jako jediný účelný: Podřídít tento prostor německé suverenitě.

Oddělením sudetoněmeckých území se sice vymaní sudetští Němci z českého imperialismu, nebude to však ještě znamenat úplné uspořádání celého prostoru, jež by zaručilo trvalý mír. Proto nejde jen o problém sudetských Němců, ale o politické uspořádání prostoru vůbec. V této otázce nutno uvažovat o těchto možnostech řešení, přičemž je třeba považovat připojení sudetoněmeckého území za trvalé:

- Vytvoření českého zbytkového státu bez omezení jeho výsostných práv
- Vytvoření „neutralizovaného“ českého zbytkového státu
- Vytvoření českého státu se zvláštními svazky vůči Německé říši
- Začlenění českého území do území Německé říše

Kniha Krvavý podzim 1938 – Průvodce míst spojených s útoky zfanatizovaných Němců

Průvodce zavede čtenáře na známá i méně známá místa spojená s útoky henleinovců a Freikorpsu na československé bezpečnostní složky i civilisty na podzim roku 1938. Stranou pozornosti autora nezůstala ani činnost polských důverníků jednotek a polské armády proti Těšínsku, Slovensku a Podkarpatské Rusi. Kniha líčí i pokračující násilí, zaměřené zejména proti Židům, Čechům a německým antinacistům. *Autor: Jiří Padevěď, vydáno 2020*

v německém sektoru, kde německý úředník a hlavně společnost milujících Němců svou nedbalou sebedůležitostí pomáhala Čechům – to vše nám bylo kompletně známo.

Základní chyba – chtěl bych to v tomto kruhu říci otevřeně –, která byla tehdy udělána v celkové linii vůči Čechům, byla ta, že s Čechy a s českou vládou se jednalo tak, jako by byli skutečnou svrchovanou státností, a německé zastoupení, úřad říšského protektora, bylo pouze rozšířeným zastoupením u cizího státního prezidenta...

Str. 107 ...tady je jen jedna cesta pro český národ, totiž cesta do Říše. Krátce přivedeno ke společnému jmenovateli: Chci dosáhnout toho, aby Čech, který jede do ciziny, na otázku „Co jsi?“ odpověděl: „Bydlím v Čechách.“ To by mohla být – na jednom jmenovateli – přibližně linie.

Musel jsem teď při prověřování staré vlády – nehlédě na některé apolitické a apoliticky se zdávající odborníky – přemýšlet a vzít ohled na určité momenty důvěry ze strany státního prezidenta. Pokud jste teď opticky sledovali celý tento vývoj, tak to nebylo tak, jako by státní prezident přijal nadšeně s rozevřenými rukama všechny naše návrhy, které vedly například k tomu udělat stranického druha Bertsche ministrem hospodářství – nebo to bylo spíše tak, že při rozhovorech se státním prezidentem on říkal stále „ano“, a pak později – když přišel dopis, tak to neobsahoval, nýbrž státní prezident navrhl jiné muže. Stahoval se vůbec do své špatné paměti. To ale – o tom vás mohu ujistit – na druhé straně hodně pomohlo. Někdy jsme tvrdili věci, které on pak mezitím zapomněl, a tyto věci pak byly protlačeny tímto způsobem, tedy s úspěchem, že jsme toho hodně dosáhli...

Vytvoření českého zbytkového státu bez omezení jeho výsostných práv

Také takový čistě český stát se může stát rušivým činitelem ve středoevropském prostoru. Jeho vojenská a hospodářská situace by byla taková, že by vůbec nemohl vlastními silami zachovat svou existenci a byl by stále odkázán na podporu jiných mocností. To by tedy bylo pro každou protiněmeckou mocnost výzvou, aby dále používala tohoto státu k zřízení protiněmecké pozice. Tím by podstata versailleského řešení zůstala nedotčena. Proto se takové řešení k nastolení trvalého pořádku ve střední Evropě nehodí.

Vytvoření „neutralizovaného“ českého zbytkového státu

Neutralizace se rovná účasti, tj. zárukám západních mocností poskytnutým statutu neutrality zbytkového státu. Neutralizace by tedy politicky znamenala stálou možnost intervence ručitelských mocností v tomto prostoru. Přirozené podmínky a souvislosti však natolik přiřazují tento prostor k Německé říši, že se každá intervence mimoněmeckých ručitelských mocností musí přímo nebo nepřímo dotýkat i německých zájmů. Pod záminkou, že chce udržet neutralizaci, mohla by se každá mimoněmecká ručitelská mocnost postavit – a to zdánlivě právem – proti každému potřebnému vývoji, vyplývajícímu z tohoto vzájemného proplétání prostoru. Příklad: intervence Anglie v Belgii, když měla francouzská železniční společnost v úmyslu postavit napříč neutralizovanou Belgií železniční trať, ačkoliv k tomu tato země dala souhlas. Podobná možnost intervence, namířená proti Německu, by mohla vzniknout při jakémkoliv rozšíření dopravní sítě v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, například při německé finanční účasti na výstavbě vodní cesty od Labe k Odře a od Odry k Dunaji v dohodě s českým zbytkovým státem. Intervenční právo mimoněmeckých ručitelských mocností by pak poškozovalo nejen oprávněné německé zájmy, ale i důležité zájmy českého zbytkového státu. Totéž by platilo pro výstavbu dálnic.

Vytvoření českého státu se zvláštními svazky vůči Německé říši

Českému státu by se jen tehdy (a) zabránilo, aby na sebe vzal protiněmeckou funkci, (b) byla by jen tehdy vyloučena každá intervenční možnost cizích mocností. Pokračování najdete na blogu IR:

Kniha Henlein: Vůdce sudetských Němců – životní příběh

Kniha představuje život a politickou kariéru Konrada Henleina, jedné z nejkontroverznějších postav moderních československých dějin. Autor sleduje jeho cestu od vojáka první světové války a bankovního úředníka po roli vůdce Sudetoněmecké vlastenecké fronty a později Sudetoněmecké strany. Podrobně popisuje také Henleinův vzestup k moci po roce 1938.
Autor: Emil Hruška, Vydáno: 2020

Kniha SO ODER SO: Řešení české otázky podle německých dokumentů 1933–1945

Český název „Tak či tak“ historika Borise Čelovského (1995, nakl. Sfinga) přináší kolem 760 originálních německých dokumentů z let 1933–1945 – memoranda, projevy, úřední zprávy i zápisy z jednání nacistických institucí, a ukazuje, jak nacistické vedení uvažovalo o tzv. „řešení české otázky“ – o germanizaci, likvidaci, vysídlení a oslabení českého národa.

■ NÁZORY | ● 3 minuty čtení

Oživlý problém odsunu Němců

Názor členů ČSSPB * Ze stanoviska Občanského fóra

(ČTK): Ve veřejnosti se v poslední době stal znovu živým problémem odsunu části sudetských Němců z českého pohraničí po druhé světové válce. V Čs. televizi k tomu V. Havel před Vánoci řekl, že podle jeho osobního názoru by se hranice Československa neměly měnit, že by se sem nikdo z odsunutých neměl vracet, ale že jsme povinni se Němcům, kteří byli odsunuti, omluvit, protože to byl akt velmi tvrdého zbavení stovek tisíc lidí jejich domovů.

Místopředseda federálního ÚV ČSSPB genpor. F. Šádek: „Ve stovkách dopisů, telefonátů, osobních i kolektivních návštěv přímo na FÚV ČSSPB tlumočí svůj zásadní nesouhlas. F. Šára, Z. Metl, A. Prokeš, A. Burger a další připomínali nelidské zacházení s českými vlastenci v nacistických koncentracích, fanatickou nenávist německých občanů vůči všemu českému a cílevědomou genocidu obou našich národů. I když odsun nebyl jistě lehkou záležitostí pro německé občany, nebylo jeho provedení tak drastické jako např. transporty do koncentračních táborů. Členové ČSSPB jsou názoru, že morální právo je na naší straně. Odsun sudetských Němců nebyl jednostranným aktem našeho státu, nýbrž šlo o rozhodnutí vítězných mocností – SSSR, USA, Velké Británie a Francie – na konferenci v Jaltě a bylo to jenom rozhodnutí předsedy vlády Zdeňka Fierlingera, který v rámci velkého plánu ekonomické stabilizace pohraničí a národního usmíření snížil počet odsunutých na pouhý milion osob, který se týkal těch největších zločinců a nepřátel čs. státu, zatímco ostatní zůstali, přestože mohli být odsunuti prakticky všichni. Odsun se tak týkal hlavně těch, kdo si žádnou omluvu nezaslouží.“

Koordinací centrum Občanského fóra v Praze vydalo k vysídlení Němců z Československa stanovisko, z něhož vyjímáme: V duchu politiky,

kterou se sami chceme řídit, odsuzujeme násilnosti a nespravedlnosti, které odsun Němců provázely. Na druhé straně je také mnoho našich občanů, kteří dodnes nesou následky brutální nacistické vlády. Co se pak původního požadavku týká, soudíme, že otázka omluv, tj. kdo se kdy má za co omluvit, není nejšťastnější způsob, jak se s problémem vyrovnat. Jde nakonec přece především o poznání a také o odpuštění.

Lidová demokracie, deník Československé strany lidové, čtvrtek 4. ledna 1990

KONFERENCE

„Česko-sudetoněmecké vztahy“

Srdečně vás zveme na konferenci, která se uskuteční

15. května 2026

od 14:00 • Brno, Kounicova 23

Akce nabídne prostor pro otevřenou diskusi historiků, odborníků i pamětníků o historických souvislostech i současném pohledu na vzájemné vztahy. Program tvoří několik panelů, představení občanských aktivit a společná porada. Na místě bude zdarma k dispozici toto speciální vydání novin věnované sudetoněmecké otázce a dobovým souvislostem.

■ ARCHIV PAMĚTNÍKA 1938 | ● 5 minut čtení

Vzpomínka na českou menštinovou školu v Boru u Tachova

Po šťastném 28. říjnu 1918 vydechli si volně všichni Češi, ale největší úlevu pocítili Češi v poněmčeném území, kde tloukla česká srdce nesměle, ustrašeně. Místa státních zaměstnanců byla postupně obsazována Čechy – a přesto bylo na Borsku ještě v roce 1920 Čechů, jen co by na rukou spočítal.

A tak se tehdejší přednosta stanice Boh. Kraml se svými kolegy K. Vránou, J. Zimou, J. Bláhou, A. Čáchem a J. Skalickým spolu s cestářem J. Čápem a cestářským pomocníkem V. Bakešem, jejich ženy, vdova Marie Kunzmannová a Terezie Vágová obrátili k Čechům v okolí, aby se připojili při zakládání Národní jednoty pošumavské. První krok byl učiněn a v odboru nastal čilý ruch nejen v Boru, ale i v Holostřevch, Starém Sedlišti, Stráži a Přimdě, zejména když se přistěhovali i první zbytkari, tj. hospodáři na pozemcích vyčleněných státní pozemkovou reformou z rozsáhlého majetku Löwenstein-Wertheimů, majitelů borského panství. Na dvoře v Muckově a Souměři působili bratři Dvořákové, v Jemnici V. Herold, na Flusárně u Stráže A. Doležal, v Tisové J. Pechman. A tak v září 1923 byla založena česká menštinová škola v Boru, čítající 6 českých a 14 německých dětí, vesměs z rodin státních zaměstnanců. Počet 6 českých dětí, potřebný pro zřízení školy, aby tvořily české děti 25 procent z celkového počtu žactva, jsem já překročil o jednoho tím, že mě matka – chlapce už škole odrostlého, který absolvoval 3 třídy měšťanské školy – dala ještě zapsat do české školy obecné. A tak jsme s velkou slávou otevřeli naši českou školu dne 9. září 1923 – ve vyklizené nádražní čekárně. Bylo to radosti! S novým učitelem Gustavem Kombercem přijel školní inspektor Ant. Kostinec, zemský školní inspektor Ant. Follprecht a za NJP J. Heidlmajer.

Plných pět měsíců jsme chodili do této školy na nádraží a zažili jsme tam i hrůzu, jejíž představa se mi uchovala dodnes

Tehdejší německý starosta obce, řezník a hostinský Lorenz z domu č. 3 na náměstí, vtrhl

v doprovodu několika pochopů do třídy – vlastně čekárny – a začal ji za ukrutného hulákání rozbíjet. Vrhli se i na přednostu stanice, vytloukli na celé nádražní budově okna a potom pokračovali od domu k domu. U všech bytů obývaných Čechy vytloukali okna a dřevěný domek cestáře Čápa na předměstí se pokoušeli podpálit. K šovinistům se připojilo i několik kulhajících vojenských vysloužilců – invalidů z první světové války. Společným úsilím vyvlékali české ženy na ulici, trhali z nich šaty a za vlasy je vlekli po hrbolatém dláždění až před radnici. Ještě dnes vidím ty vyděšené pohledy žen, ustrašené tváře nás dětí a rozběsněné, surové obličeje násilníků. My děti jsme nesměly potom řadu dní vycházet samy ven z domů.

S příchodem zbytkových statkářů se rozmnožil počet Čechů. Byl vyměněn i český učitel – zřejmě ho čekalo lehčí působíště v Horním Litvinově. Od roku 1925 byly pro českou školu upraveny 2 místnosti u zámku – v tzv. Podzámčí. Byla to třída veliká 5 × 5 m a u ní malý kabinet, kde učitel i spal a měl tu uloženou knihovnu NJP, čítající 320 knih, získaných darem lidí z českého vnitrozemí.

V září 1938 přepadli henleinovští ordněři naši českou školu, zdemolovali ji a knihovnu zničili před našima očima. Vše spálili: knihy, obrazy, sešity i obraz prezidenta, který předtím poplivali a probodali... Tentam náš sen, aby Češi zakořenili opět v kraji kdysi ryze českém a vytvořili tu jádro obyvatelstva: po 12. září utikaly české ženy a děti ze svých domovů na Borsku do nitra Čech a 2. října opustili svá stanoviště i muži: s holýma rukama, doprovázeni nenávistnými výkřiky odjížděli, jak se jim dalo, vlakem, na kolech...

Utajené příběhy českých dějin Jednání před Mnichovem a „osvobození“ sudetských Němců?

Dokument zkoumá, zda Mnichovská dohoda (1938) nebyla výsledkem dlouhodobého vývoje sahajícího až k locarnské konferenci (1925). Připomíná vznik Československa, Benešovu orientaci na Francii i soupeření velmocí ve střední Evropě. Zmiňuje diplomatická ujednání – např. setkání britských a francouzských politiků 18.9.1939 v Londýně. Dění ovlivnila i britsko-americká politika, která šla na ruku Hitlerovi.

■ SLOVA PAMĚTNÍKA | ● 3 minuty čtení

Sjezd sudetáků v České republice popírá výsledky 2. světové války

Ing. Rudolf Kunzmann, CSc.

Sjezd sudetáků v České republice je popřením výsledků 2. světové války v celém rozsahu, včetně popření Postupimských dohod. Odsun, jak konstatovaly právě v Postupimi vítězné mocnosti, nebyl žádnou mstou na Němcích, nýbrž aktem, který měl do budoucna jednou provždy znemožnit Německu zneužití svých zahraničních menšin k tlaku na sousedy a vyvolávání válek. Nic více, nic méně.

Zrádci a „polepšovači-kolaboranti“ českého národa to vidí samozřejmě jinak. Nic jim není svaté, každá podlost proti odkazu prezidenta Beneše a všech válečných obětí jsou dovoleny! Jen aby tihle ukázali svou morální nadřazenost nad zbytkem národa.

Nicméně, takovéhle a podobné psaní na malém blogu sjezd sudetáků nezastaví. Nic si nenalhávejme! Nic nezmohou ani malé a tudíž nevýznamné protesty po Brně nebo kdekoliv jinde.

■ HISTORIE | ■ SOUVISLOSTI | ■ NĚMECKÉ VOLBY | ● 5 minut čtení

Zradili demokratické Československo, teď naopak opět zrazují Německo

Otázka legitimacy sudetoněmeckých snah trvat na tom, že české země jsou jejich vlastní.

Marie L. Neudorflová, Ph.D.

Tradičním argumentem tzv. sudetských Němců ve prospěch legitimacy jejich názoru, že české země jsou stále jejich vlastní, je, že zde žili od středověku, dokonce na pozvání českých králů. Ano, poslední Přemyslovci ve 13. století potřebovali rozšiřovat těžbu stříbra, na které bylo české království bohaté a které bylo základem jeho rychlého ekonomického a kulturního rozvoje.

Čeští panovníci zvali odborníky z hornictví a s nimi přicházeli i horníci se svými rodinami jako gastarbeitři a postupně se usazovali i jako rolníci. Již Palackému neušlo, že tito imigranti s sebou přinášeli feudální, poddanské principy organizace společnosti, ale placení daní jim umožňovalo ovlivňovat politické poměry, čehož využívali ke svému prospěchu. Mnohem demokratičtější a svobodnější společensko-politické poměry dřívějších dob byly postupně nahrazovány poměry méně svobodnými. Tím se také začal šířit vliv němčiny. Když ve 14. století král český a císař římský Karel IV. v Praze založil pražskou univerzitu, cizincům byly při hlasování dány čtyři hlasy proti jednomu hlasu Čechů, a tak jejich vliv nadále sílil. Ani založení Emauzského kláštera se staroslověnskou bohoslužbou a vzděláváním srozumitelným pro obecný lid (i Jan Hus a Jeroným Pražský se tam vzdělávali) nebylo schopno tuto situaci kompenzovat. Obecně přístupné školy ještě dlouho neexistovaly. Teprve o sedmdesát let později český král Václav IV. pod vlivem mistra Jana Husa jazykové poměry na univerzitě změnil ve prospěch českého národa.

Češi s Němci měli od počátku se spolužitím velké problémy, ne, nežili spolu, jak tvrdili Němci, ale žili vedle sebe, s čím dál silnějšími tlaky na poněmčování českého obyvatelstva, což trvalo až do 20. století i v důsledku toho, že habsburská dynastie byla německá. Jen ve vzácných případech Němci později podpořili české obdivuhodné snahy o své kulturní povznesení, včetně zakládání českých základních a středních škol v 19. století, které si chudí Češi většinou zakládali ze svých veřejných sbírek, ač Němci dostávali velké vládní dotace na budování svých škol. A zároveň ještě v 19. století vyčítali Čechům, že jsou národem nevzdělaným, nekulturním, bez historie. Později kulturní úsilí Čechů o své povznesení nazývali nacionalismem v negativním smyslu (miněno protiněmeckým). Velmi zřídka projeвили zájem o velké české osobnosti stojících v popředí značně úspěšného demokratizačního úsilí českého národa,

Co tedy s tím? Za mne existuje jediná cesta – udělat z toho a to v podstatě okamžité celostátní politickou otázku, tak aby se jí pokud možno chytla stávající parlamentní většina. Jiná cesta není! Myslím, že největší porozumění by pro to měli mít poslanci za SPD. A donutit zbylé dva subjekty vlády se připojit. Jinak ten sjezd k naší celonárodní hanbě prostě bude!

Nějak jsem v tom celém textu odpovědi radnice Brno nenašel jedinou zmínku o tom, kdo koho vyháněl po Mnichově ze Sudet, kdo koho vojensky obsadil v březnu 1939, kdo způsobil smrt cca 360 tisíc Čechů a Židů z českého území za tzv. Protektorátu... A konečně, kdo ignoroval dohody vítězných mocností z Jalty a Postupimi a nezaplatil jimi stanovené reparace za škody způsobené naší zemi během druhé světové války...?

Podle principu Overtonových oken není vyloučeno, že se bude příští sjezd Sudetského landsmansaftu konat na Pražském hradě, kde vedle prezidentské standarty a vlajky EU zavlaje – co vlastně? Raději nedomýšlet...

jako byl mistr Jan Hus, Chelčický, Komenský, Palacký, Havlíček, T. G. Masaryk, nemluvě o Edvardu Benešovi, který je trvalým objektem jejich nenávisti. Neinspirovala je ani skutečnost, že Martin Luther dobře znal a ctíl spisy mistra Jana Husa a nazýval se husitou, ačkoli Hus byl mnohem demokratičtější založen.

Demokracie jako mantra západní civilizace Důraz českých velikánů na sebeznalost národa, včetně historické, v tomto procesu hrál velmi důležitou roli. Jejich vlastenecké působení bylo inspirováno do značné míry znalostí české reformace a jejích velkých osobností. Tyto znalosti zviditelněovaly pozitivní potenciál českého národa, jeho schopnost se svou prací soustředit kolem pozitivních ideálů s pomocí sebedůvěry, že vlastními silami může dosáhnout důstojnějšího postavení mezi národy Evropy. Na druhé straně se pobělohorské poměry, které srazily český národ do nedůstojné situace, staly varováním před skutečností, že stále existují v Evropě síly, zvláště Němci, které si nedovedou svou existenci představit bez expanze, bez mocenské pozice v Evropě, a ignorují princip rovnoprávnosti národů.

Vzhledem k tomu, že princip demokracie se stal mantrou západní civilizace, je podivné, že je v tomto kontextu podceňována existence národů jako nezastupitelných pro její rozvíjení. Každý národ sdílí své území, jazyk, historii, kulturu, zdroje – a tudíž i možnost efektivní komunikace o existujících problémech a možnost řešit je diskusí a kompromisem ve prospěch vlastního dobra i dobra obecného. Idea demokracie byla v Evropě široce sdílena jako cesta k důstojnějším podmínkám života lidí i národů, ale spojení demokracie a ideje liberalismu budilo značné obecné podezření, že liberalismus s jeho rozevlátným konceptem svobody a individualismu není dostatečným spojencem a garantem rozvíjení demokracie, s jejími morálními a kulturními základy a sociálním citěním – lidé neměli stejné příležitosti ke svému pozitivnímu rozvoji, ekonomicky silnější a politicky mocnější národy měly mnohem větší možnosti a dokonce i otevřené možnosti k využívání slabších k svému prospěchu (kolonie).

Navzdory tomu, že se liberalismus ukázal jako efektivní v odporu vůči feudalismu, jeho koncept spravedlnosti, nahrazený vírou Adama Smithe v dostatečné příležitosti pro všechny lidi, se ukázal jako neefektivní. Pokračování najdete na blogu IR:

Film Krize Unikátní československo-americký dokument o událostech roku 1938

Dokumentární film Krize (The Crisis: A Film of the Nazi Way, 1939) režisérů Herberta Klinea, Hanuše Burgera a Alexandra Hackenschmieda zachycuje dramatické události roku 1938 vedoucí k Mnichovské dohodě.

Snímek vznikl s podporou J. A. Bati a upozorňoval svět na ohrožení Československa nacismem.

Jednání před Mnichovem 1939 Proněmecky smýšlející velvyslanec USA Joseph P. Kennedy

Československá mobilizace byla zastavena po britsko-amerických jednáních. Jednání se zúčastnil také vlivný a proněmecky smýšlející velvyslanec Spojených států amerických – J. P. Kennedy, otec amerického prezidenta Johna F. Kennedyho. Velvyslanec Joseph P. Kennedy patřil mezi významné zahraniční podporovatele politiky ústupků Hitlerovi.

Americké investice do Hitlera Prescott Bush, otec a dědeček amerických prezidentů

Senátor Prescott Bush, jehož syn a vnuk byli američtí prezidenti, byl ve 30. letech partnerem investiční banky Brown Brothers Harriman s obchodními vazbami na podniky německého průmyslníka Fritze Thyssena, který finančně podporoval A. Hitlera. Přes přidruženou firmu Union Banking Corporation spravovali investice spojené s Thyssenovým průmyslovým impériem.

■ VLÁDA ČR SCHVÁLILA NEJVYŠŠÍ STUPEŇ OCHRANY NĚMECKÉHO JAZYKA | ● 5 minut čtení

Ochrana němčiny v ČR větší než v roce 1918 – historický okamžik pro Německo!

Martin Herbert Dzingel, 5. března 2024

V roce 2023 se Česká republika rozhodla výrazně rozšířit právní status a propagaci němčiny. Za tímto účelem bylo rozhodnuto uplatnit část III Evropské charty regionálních či menšinových jazyků na němčinu. Toto opatření vstoupilo v platnost dne 28. února 2024.

Jazyková charta je smlouva Rady Evropy, která zavazuje státy, které jsou smluvní stranou úmluvy, aby podporovaly používání menšinových jazyků svých předků ve všech oblastech veřejného života. Česká republika ratifikovala Listinu v roce 2006. Tam vstoupil v platnost v roce 2007 a vztahuje se v různé míře na němčinu, moravskochorvatštinu, polštinu, romštinu a slovenštinu.

Česká republika se nyní zavázala k implementaci 35 ustanovení o financování z části III Charty ve prospěch Němců. Ty platí v osmi okresech: Cheb, Karlovy Vary, Sokolov (všechny v Karlovarském kraji), Liberec (Liberecký kraj), Ústí n.Lab. (Ústecký kraj), Český Krumlov (Jihočeský kraj), Opava (Moravskoslezský kraj) a Svitavy (Pardubický kraj). Jedná se o historický okamžik, protože v bývalém Československu (od roku 1918) ani v České republice nebyl nikdy předtím přijat zákon zaměřený na všestrannou podporu němčiny.

Ochrana německého jazyka v České republice rozšířena

Od konce února platí ve vybraných okresech České republiky část III Evropské charty regionálních či menšinových jazyků (viz tmavě zelené zbarvení na mapě, zdroj: LE-RedaktionKartenmaterial: ©ČÚZK). Ve zbytku země nadále platí část II Listiny.

Nové povinnosti českého státu

Ve vzdělávacím systému má být dvojjazyčná výuka nabízena ve všech veřejných mateřských, základních, středních a odborných školách s nejméně 50 % hodin týdně v němčině. Podle zvolených

závazků nesmí být bilinguární vzdělávání závislé na požadavcích rodin/studentů nebo na dosažení hranice minima počtu takových žáků. Naopak, dvojjazyčná výchova musí být ze strany úřadů nevyžádaná a všeobecná, s možností se z dvojjazyčné výchovy odhlásit.*

Stát se také zavázal zajistit vzdělání a odbornou přípravu potřebných učitelů. Kromě toho se mají na školách hlouběji vyučovat německé dějiny a kultura v Českých zemích. Dále se má výuka němčiny jako předmětu nebo výuka několika dalších předmětů v němčině nabízet i v těch částech země, kde se němčina tradičně nepoužívala a nepoužívá (tj. mimo zmíněných osmi okresů a jiných původně tradičně německy mluvící oblasti). Musí být zřízen nezávislý kontrolní orgán, který bude neustále sledovat efektivitu výuky německého jazyka a v případě potřeby iniciovat zlepšení.

Jako jediný chartou chráněný jazyk má němčina být nabízena nejen jako předmět (germanistika) na univerzitách a jiných vysokých školách, ale také jako jazyk vyučovací v jiných předmětech. Navazuje tak na tradici někdejší Německé univerzity v Praze a německých technických vysokých škol v Praze a Brně.

Dalších několik povinností se týká používání němčiny před soudními orgány (trestní, občanskoprávní a správní řízení) a také před státními orgány, kraji a městy/obcemi. Podporováno bude

rovněž sepisování právních dokumentů v němčině (např. soukromé smlouvy) a používání a přijímání německých příjmení.

Ve sdělovacích prostředcích má být vytvořeno veřejnoprávní a soukromé televizní a rozhlasové vysílání v němčině v dostatečné délce. Kromě toho mají být podporována další audiovizuální (např. nová/sociální) média v němčině. Úřady se také zavázaly k propagaci německy psaného deníku. Tež příjem televizního a rozhlasového vysílání v německém jazyce ze zahraničí by rovněž neměl podléhat žádným (právním nebo technickým) omezením.

V oblasti kultury je třeba podporovat německojazyčné akce a instituce v různých oblastech. Tato povinnost platí i v těch částech země, kde němčina nebyla a není tradičně používána. Zástupci Němců se budou průběžně zapojovat do německojazyčné kulturní práce.

Dále se plánuje vytvoření instituce, která by shromažďovala, provozovala a vydávala německojazyčná kulturní díla. Dále se Česká republika zavazuje zohledňovat německý jazyk a kulturu i ve své kulturní činnosti v zahraničí. Stát se také zavazuje vystupovat proti praktikám, které brání používání němčiny v hospodářském a společenském životě. Pokračování najdete na blogu IR:

Text prohlášení:

Česká republika prohlašuje, že bude aplikovat vybraná ustanovení části III Evropské charty regionálních či menšinových jazyků na německý jazyk v Karlovarském kraji na území okresů Cheb, Karlovy Vary a Sokolov, v Libereckém kraji na území okresu Liberec, v Ústeckém kraji na území okresu Ústí nad Labem, v Jihočeském kraji na území okresu Český Krumlov, v Moravskoslezském kraji na území okresu Opava a v Pardubickém kraji na území okresu Svitavy. Zdroj: www.vlada.gov.cz

osamocený. To je ten velký rozdíl oproti dnešku. Za to jsme vděční. Teď je česká demokracie skutečně na vzestupu. To je něco, z čeho máme velkou radost.

Zde smím i Tobě, drahý Markusi, z celého srdce poděkovat. Před několika týdnů jsme byli společně v katedrále v Řezně – je to velkolepé místo, které připomíná nejen křest českých knížat a založení pražského biskupství, ale v jehož čele stojí také sudetoněmecký biskup, náš krajan Rudolf Voderholzer. [...] Tam byl také. Dnes má svatodušní povinnosti, jinak by rád přijel. Je stále s námi. V tomto domě promluvil český premiér Petr Fiala. Petr Fiala patří – jak jsem včera krátce zmínil – také k průkopníkům toho, co dnes můžeme dělat.

V roce 1988, za dob komunismu, jsem směl – přísně nelegálně – přednášet na takzvané podzemní univerzitě slavného dramaturga a Havlova přítele Petra Oslzlého, kterého odtud také zdravím. Bylo to samozřejmě přísně konspira-tivní. Mluvil jsem o přísně zakázaných tématech, konkrétně o křesťanství, o Evropě a o sudetoněmecko-českém porozumění. V roce 1988 to bylo v československém trestním zákoníku výslovně zakázáno. Proto jsem musel být veden přes zadní dvorky na konspiraativní místo v krásné moravské metropoli Brně. Jeden mladý student, přesvědčený křesťan a panevropan, mě těmi dvorky provázel. Tento student, se kterým od té doby smím udržovat přátelství, je dnešní český premiér Petr Fiala. Velmi, velmi srdečně ho odtud zdravím.

Přijel sem s radostnou zprávou – a tu pak oznámil při unikátním zasedání bavorského kabinetu zde v Řeznu s českým premiérem. Nic takového se dříve nestalo – totiž aby česká vláda byla zde na Sudetoněmeckém dni zcela oficiálně zastoupena ministrem Bekem. To byla iniciativa Petra Fialy. To byla podpora bavorské státní vlády. Pokračování najdete na blogu IR:

„Jak země, kde ještě stále platí Benešovy dekrety, může být členem Evropské unie?“

řekl na setkání rakouský zemský rada Klemens Kofler. Záznam celého setkání zde:

Pochod „smíření“ do Pohořelic (2024)
„Je také zapotřebí říct, že Benešovy dekrety ještě nebyly zrušeny a zabraňují vrácení majetku. A pro mě je to opravdu záhadou, jak země, kde ještě stále platí Benešovy dekrety, může být členem Evropské unie. Sedmdesát jedna procent majetku je stále ještě majetkem státu, to znamená, že navrácení by bylo možné.“

■ PROJEV | ● 4 minuty čtení

Ministr Bek na srazu sudetsko-německých Němců 2023

„Vážený pane ministerský předsedo Södere, vážený pane Posselte, vážené dámy a pánové, milí krajané, chtěl bych vás srdečně pozdravit jménem vlády České republiky, a zvláště jménem premiéra Petra Fialy.

Jako občan i politik jsem vždy věřil, že cesta z Prahy do Berlína vede nejen přes Dráždany, ale také přes Mnichov, a že cesta z Prahy do Mnichova vede skrze dialog se sudetskými Němci. Musím se přiznat, že jsem několik dní přemýšlel, zda se odvážím hovořit spatra, nebo se raději budu držet papíru. Rozhodl jsem se však, že je lepší mluvit přímo, protože ministerské projevy připravované spolupracovníky jsou poněkud mdlé. A v česko-německých vztazích jde v první řadě o upřímnost, autentičnost a důvěru.

Dnes prožívám vnitřní radost, protože je to poprvé, co zde stojí český ministr, aniž by k tomu potřeboval odvalu. V posledních letech jsme zažili zázrak. To, co bývalo výjimkou a co vyžadovalo odvalu mých přátel Daniela Hermana a Pavla Bělobrádky, se již stalo každodenní realitou. Z toho mám radost. Letos jsem oslavil 59 let. Stojím tu tedy před vámi jako svědek procesu sblížování mezi Němci a Čechy. Odvážuji se tvrdit, že dílo smíření mezi Němci a Čechy je v zásadě dokonáno.

K onomu „v zásadě“ se samozřejmě později ještě vrátím, abych ho trochu rozvedl. Ale je to pravda. Byl jsem vlastně svědkem celého toho procesu, protože jsem vyrůstal v komunistickém Československu s nenávisťnými obrazy v tehdejší československé televizi – obrazy nenávisťi ze sudetoněmeckých sjezdů. Tento obraz byl většinou ještě korigován soukromým vyprávěním. V mé rodině to bylo vyprávění o mém dědečkovi, kterého jsem nezažil, protože zemřel poměrně brzy. Byl to venkovský lékař na Šumavě, ve Vacově, přímo na jazykové hranici. Jeho příběhy o vztazích mezi Čechy a Němci se od toho oficiálního obrazu velmi lišily.

Jsem přesvědčen, že historie smíření je velmi poučná pro všechny ostatní národy. Šlo o odvalu Václava Havla na začátku 90. let. Šlo o odvalu mnoha kolegů na obou stranách, na sudetoněmecké i na české. Vzpomínám si na léta, která jsem strávil v Řezně v Sudetoněmeckém hudebním institutu jako muzikolog, kdy jsem se účastnil akcí o společném kulturním dědictví. To byla moje první zkušenost se skutečnými sudetskými Němci. Pak přišly iniciativy mých přátel z Křesťanskodemokratické strany v Česku. Poté přišly první oficiální kroky a návštěvy.

■ ANALÝZA NÁVRAT NĚMCŮ? NÁVRATY MAJETKŮ? | ● 10 minut čtení

Analýza projevu Bernda Posselta na Sudetoněmeckém dni

1. část projevu Posselta

„Drazí krajané, slovo ‚historický‘ nepoužívám často. Ale toto byl historický okamžik. Čechy a Sudetoněmce spojuje velmi, velmi mnoho. Jsme vlastně jeden národ se dvěma jazyky. A smím-li říci jednu věc: to, co nás spojuje, je zvědavost. Proto si dovoluji prozradit, jaké dárky jsme si zde předali.

Pan ministr Bek mi laskavě jménem české vlády předal něco typicky českého, co mě jako jabloneckého rodáka obzvlášť těší, a sice české sklo. Náš dárek byl sice opticky o něco menší, přesto však mohu říci, že to byl dárek velmi významný. Byla to totiž – a zde děkuji Sudetoněmeckému hudebnímu institutu – *historie české hudby*. Pan ministr je vynikající muzikolog, který, jak právě sám řekl, se Sudetoněmeckým hudebním institutem spolupracuje již celá desetiletí.

Včera jsem prohlásil, že Evropa, a tedy i české země, mají dva mateřské jazyky, a sice hudbu a dialog. V duchu obojího se nese tento Sudetoněmecký den.“

2. část projevu Posselta

„Pokud mohu zmínit Sudetoněmecký hudební institut: Před několika týdnů jsme se zde v Řezně rozloučili s bohužel zesnulým velkým sudetoněmeckým skladatelem, dirigentem a zakladatelem Sudetoněmeckého hudebního institutu, Widmarem Haderem. Chtěl bych ti, Widmare – jsi s námi v nebi a tvá rodina je dnes zde – poděkovat. Byl jsi průkopníkem sudetoněmecko-českého porozumění. Mistrovsky jsi ovládal obojí, dialog i hudbu.

Byl jsi jedním z našich skutečně velkých průkopníků toho, co se zde dnes projevilo.

Drazí krajané, dnes slavíme křesťanské svátky svatodušní. Pan biskup Reinhard Hauke na to působivým způsobem poukázal. Slunce svítí. Je Sudetoněmecký den. A jsme v Řezně. Život může být jen stěží krásnější.

Tento Sudetoněmecký den stál od samého počátku ve skutečně výjimečném znamení. Pan ministr zde s vděčností jmenoval odvážné bojovníky za smíření a porozumění. Za všechny jmenuji Pavla Bělobrádky a Daniela Hermana a mnoho dalších, kteří jsou zde přítomni. Považuji za skvělé, že tu máme nejen mnoho českých hostů ze všech oblastí, ale máme tu dnes i jednoho úřadujícího ministra a pět bývalých ministrů různých politických směrů – a náš včerejší držitel Ceny Karla IV. je bývalý vládní mluvčí. Tito lidé z různých stran s velkou odvahou začali otevírat tuto cestu, po které konečně můžeme kráčet. Sklidili za to hodně ran. Proto bych vám chtěl dnes zcela zvláštním způsobem poděkovat.“

3. část projevu Posselta

„Když železná opona konečně padla a my jsme dosáhli otevření hranic, stál tehdy v čele nejprve Československa a poté České republiky skvělý muž, s nímž jsem byl i osobně velmi spjat a s nímž jsem se často setkával – Václav Havel. Václav Havel prorockým způsobem oslovil témata, která dnes konečně můžeme zcela otevřeně položit na stůl. Tehdy ho však téměř nikdo nenásledoval. Byl

Citace Pokud se někdo pokouší ospravedlnit sudetské Němce?

„Pokud se někdo pokouší ospravedlnit sudetské Němce, že byli vlastně přinuceni nějakým nátlakem, aby určitým způsobem volili, pak prokazuje neznalost dějin. Volili v té době svobodně, a dokonce dvakrát, ještě předtím, než přišel Hitler. Jejich vůle a obrazy i v základních politických heslech. Přivolávali Hitlera, aby je „osvobodil“ od Československa. Lieber Fuhrer mach uns frei, von der Tschechoslovakei. Ukotvení v staleté historii pangermánství, opřeli se zády o Hitlerovo Německo a zcela vědomě volili totalitu proti demokracii.“ Zdeněk Mahler (7. 12. 1928 – 17. 3. 2018) – český spisovatel, publicista, dramaturg a scenárista.

Reakce Miloš Zeman k přípravě Sudetoněmeckého sjezdu v Brně

„Společně odsuzujeme květnové konání Sudetoněmeckého sjezdu v Brně. Jde o nátlakovou politickou akci namířenou proti zájmům občanů České republiky. Koná se na pozvání a s podporou iniciativy Meeting Brno, částečně financované z veřejných peněz. Domníváme se, že záměrem této akce je oslabit českou národní identitu a připravit podmínky pro revizi výsledků druhé světové války. Považujeme za mimořádnou drzost, že jako motto letošního festivalu Meeting Brno zneužili organizátoři úvodní slova české národní hymny. A odpovídáme jim, že náš domov není ani v Bavorsku, ani v Lichtenštejnsku, ani v Bruselu, ale je v České republice - samostatné, suverénní, svobodné a demokratické zemi.“

■ DEMOKRATICKÉ VOLBY 1935 | ■ FAKTA | ■ DATA | ■ ARCHÍVY | ● 3 minuty čtení

Vaši předci již řekli své „ANO!“

Volby a referendum v Sudetské župě (Reichsgau Sudetenland) dne 4. 12. 1938
Existují poměrně přesné celkové statistiky. Detailní výsledky všech okresů se dochovaly jen částečně (v nacistických statistických ročenkách a regionálních zprávách), ale základní oficiální údaje jsou známé.

Celkové výsledky – Sudetská župa (4. 12. 1938)	
Ukazatel	Počet
Oprávnění voliči	2 213 109
Odevzdané hlasy	2 185 490
Volební účast	98,75 %
Platné hlasy	2 153 687
„Ano“ (NSDAP/Hitler)	2 127 133
„Ne“	26 554
Podíl „Ano“	97,31 %

Tyto oficiální výsledky byly zveřejněny v německých statistikách a později reprodukovány v historických databázích voleb. Výsledek byl oficiálně 97,32 % hlasů pro kandidátku NSDAP, tzn. přibližně 2,13 milionu hlasů „Ano“ a kolem 26 000 hlasů „Ne“.

Demokratické parlamentní volby v Československu (19. 5. 1935)
Tyto volby byly poslední svobodné volby v první republice. Účast byla vysoká – 91,9 % voličů.

Celkové výsledky hlavních stran		
Strana	Hlasy	(%)
Sudetoněmecká strana (SdP)	1 249 534	15,2 %
Republikánská strana zemědělců	–	14,3 %
Československá sociální demokracie	–	12,9 %
Čs. národné socialistická strana	–	9,2 %
Komunistická strana Československa	–	10,3 %

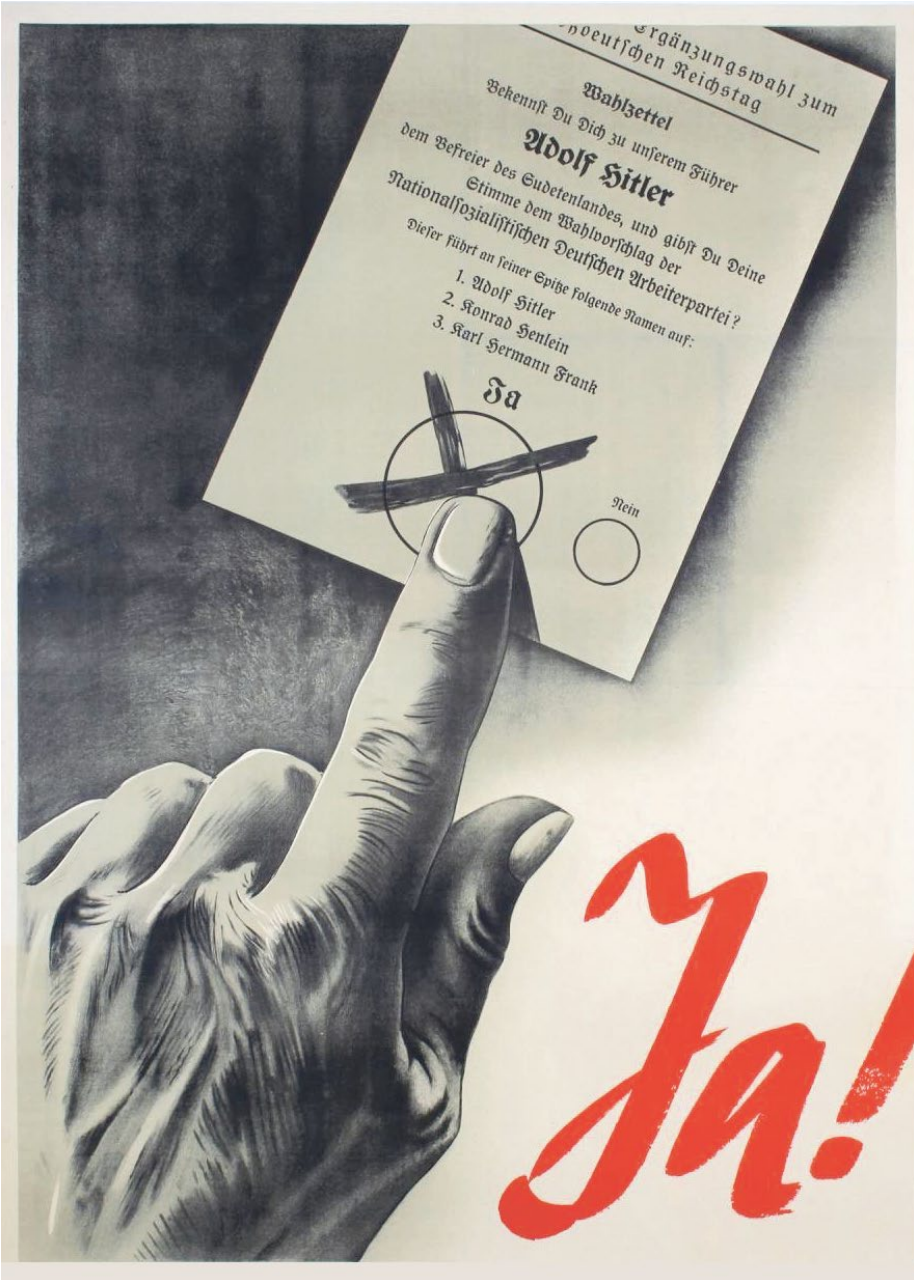
Výsledek mezi německými voliči
SdP získala asi dvě třetiny hlasů sudetoněmeckých voličů. Celkově asi 60 % etnických Němců volilo nacionalistické německé strany. Sudetoněmecká strana Konrada Henleina získala 44 mandátů a stala se nejsilnější jednotlivou stranou v parlamentu.

Německá rétorika 30. let a současnosti

Evropa jako společný prostor
Hitler/Goebbels/Henlein: nacistická propaganda mluvila o „nové Evropě“
Posselt: mluví o „silné Evropě“ a „středoevropském prostoru spolupráce“
Překonání konfliktů mezi národy
Hitler/Goebbels/Henlein: nacisté tvrdili, že Německo odstraní konflikty v Evropě
Posselt: zdůrazňuje smíření a dialog

Střední Evropa jako region
Hitler/Goebbels/Henlein: považovali střední Evropu za prostor německého vlivu. Posselt: mluví o silné střední Evropě jako pilíři EU
Kritika nacionalismu
Hitler/Goebbels/Henlein: tvrdili, že konflikty způsobily „nespravedlivé hranice“
Posselt: tvrdí, že nacionalismus způsobil katastrofy 20. století
Odmítání rozdělení Evropy
Hitler/Goebbels/Henlein: kritizovali Versailles a „rozdělenou Evropu“
Posselt: kritizuje rozdělení Evropy na bloky

Nacistický volební plakát „Ja!“
Tento plakát se používal především na území tzv. Sudet, tedy pohraničních oblastí tehdejšího Československa, které byly po Mnichovské dohodě v roce 1938 připojeny k nacistickému Německu. **Překlad:** Doplnovací volby do Německého říšského sněmu • Hlasovací lístek • Hlásíš se k našemu vůdci Adolfu Hitlerovi, osvoboditeli Sudet, a dáváš svůj hlas kandidátce Národné socialistické německé dělnické strany? Ta uvádí na prvních místech tato jména: **1.** Adolf Hitler • **2.** Konrad Henlein • **3.** Karl Hermann Frank

Český svaz letectví vyjadřuje rozhodný nesouhlas

■ KOMUNIKÉ | ■ PROHLÁŠENÍ | ■ NESOUHLAS | ● 3 minuty čtení
Během bojů po celou dobu druhé světové války bylo v leteckých složkách angažováno více než 2 500 Čechoslováků, ať už šlo o letce či pozemní personál. Naši letci uskutečnili přes 40 000 bojových vzletů. Šestiletou účast v boji od začátku do konce války zaplatilo svými životy 529 československých letců, mrtvých či nezvěstných, 250 jich bylo zraněných a 52 zajatých.
Nicméně po únoru 1948, kdy se k moci dostali komunisté, se ti, kteří se vrátili domů, stali terčem perzekuce nového režimu, přičemž propuštění z armády a ztráta hodnosti či vyznamenání patřilo k těm menším postihům.
Český svaz letectví jako pokračovatel v dodržování tradic československých válečných letců s vážným znepokojením sleduje velmi nebezpečné tendence, které zejména v poslední době nabírají na intenzitě. Sudetoněmecké krajanské sdružení (SdL), které zastupuje zájmy Němců, odsunutých po druhé světové válce z Československa, a jejich potomků, oznámilo plán uspořádat v letošním roce svůj sjezd v Brně. Sjezd se má konat od 22. do 25. května, půjde o 76. ročník. Je to poprvé, co má být jeho dějiště v Česku.
Jestliže je nyní u nás pečlivě sledována a evidována kdejaká zdvižená pravice a je bedlivě střeženo, zda se nějaký projev svobody slova nedostává do rozporu se zákonem, neboť „podporuje a propaguje hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod člověka, nebo hlásá rasovou, etnickou, národnostní, náboženskou či třídní zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob,“ nelze přehlédnout, že se nemalá část občanů domnívá, že právě takovéto počínání ve svých důsledcích hnutí Landsmanshaftu vyvolává.
Jeho sjezd, jakkoliv si přejme udržení dobrých vztahů s našimi bývalými německými občany, je dnes v Brně a kdekoliv v Čechách pro podstatnou část české veřejnosti sotva přijatelný. Český svaz letectví vyjadřuje rozhodný nesouhlas s výše uvedenou provokací v podobě konání sjezdu SdL. Tento jev považujeme za nestoudné pošlapání památky československých válečných letců i dalších našich vojáků a účastníků domácího odboje, kteří bojovali proti hitlerovskému zlu a mnozí z nich za opětovnou svobodu Československa zaplatili cenu nejvyšší.
Dne 14. 1. 2026, plk. v. v., Ing. Václav Vašek, předseda ČsSL

■ STATISTIKY | ● 2 minuty čtení

Stručný přehled migrace z Československa (1918–1938)

1920 / 33 335 emigrantů
Odchody do Evropy i zámoří. Důvod: poválečná ekonomická situace a hledání práce
1921 / 33 436 emigrantů
pokračování ekonomické migrace
důvod: lidé odcházeli hlavně za prací
1922 / 39 426 emigrantů
největší poválečná migrační vlna
důvod: ekonomická nestabilita po válce a pracovní migrace
20.–30. léta / tisíce až desítky tisíc převážně sudetských Němců. Odchod do Německa a Rakouska. Důvod: pracovní příležitosti, studium, politické sympatie.
1938 / desítky tisíc sudetoněmeckých aktivistů
Odchod do Německa. Důvod: politická krize před Mnichovem a podpora nacistického Německa.
1938–1939 / kolem 30 000 Němců
Stěhování z pohraničí do vnitrozemí ČSR. Důvod: nesouhlas s nacismem a připojením Sudet k Německu.

Masová změna státní příslušnosti nastala až po Mnichovské dohodě v roce 1938, kdy se miliony obyvatel pohraničí staly občany Německé říše automaticky.
V roce 1938 odešla z Československa do Německa část sudetoněmeckých aktivistů v souvislosti s rostoucí politickou krizí mezi Československem a nacistickým Německem. Historické odhady uvádějí přibližně 40.000–70.000 osob, zatímco nacistická propaganda později tvrdila až 200.000 uprchlíků, což bylo výrazně nadsazené. Odcházeli především radikální členové Sudetoněmecké strany, aktivisté zapojení do protičeskoslovenských nepokojů a členové nacionalistických či polovojenských skupin. Jejich odchod souvisel zejména se zásahy československých bezpečnostních složek proti radikálním organizacím, obavami z trestního stíhání a také s výzvami nacistického Německa, které tyto aktivisty zvalo na své území. V Německu byli často umísťováni do uprchlických táborů v Sasku a Bavorsku a část z nich byla následně organizována do polovojenské jednotky Sudetendeutsches Freikorps, která z německého území podnikala ozbrojené útoky a sabotáže proti Československu.

■ POLITIKA | ■ SOUČASNOST | ● 3 minuty čtení

Maďarsko chce zrušit Benešovy dekrety!

„Důležité je posílení česko-maďarských a polsko-maďarských vztahů, zvláště pak spolupráce V4, vytvoření silné středoevropské aliance a případné rozšíření V4 o Rakousko, Chorvatsko, Slovinsko nebo další země. To není jen zájem Maďarska, ale i našich polských, českých, slovenských, slovinských i chorvatských přátel. Také jsme jasně řekli, že s okolními zeměmi chceme dobré a přátelské sousedské vztahy, ale téměř se všemi máme otevřené otázky.
Některé vážnější, jiné méně, které je potřeba vyřešit. Protože základ dobrého přátelství a spojení spočívá právě v tom. Například v případě Slovenska musíme s Robertem Ficem nebo kýmkoli jiným nutně vyřešit zrušení zákona, který trestním stíháním ohrožuje tamní maďarskou menšinu, a také otázku Benešových dekretů. Mohl bych jmenovat i další země.
Podstatou je, že chceme velmi silnou V4. Není náhoda, že moje první cesta povede do Varšavy, kde jsem se na tom dohodl s Donaldem Tuskiem. Moje druhá cesta povede do Vídně, kde jsem se na tom již dříve dohodl. A moje třetí cesta povede do Bruselu,“ řekl Péter Magyar pro CNN Prima News. Záznam z volebního dne 12. dubna 2026 zde:

■ SPOLEČNOST

Město Brno: Dotační titul pro Meeting Brno splňuje parametry dotačního podvodu

Zasedání zastupitelstva Města Brna ve věci sjezdu Sudetoněmeckého landsmanshaftu (14. 4. 2026 Brno). Mainstreamová média vyzdvihla nejradikálnější hlasy oponentů této akce, ale zakrývají podstatu problému, že se veřejné prostředky určené na kulturu zneužily pro politické účely, přestože bylo zastupitelstvo informováno, že dotační titul pro Meeting Brno splňuje parametry dotačního podvodu. Zde by bylo namísto kontaktovat zvolené zastupitele, aby zjednali nápravu a zvážili žalobu. Záznam z jednání je dostupný zde:

Prosíme o podporu vydávání a distribuce novin – staňte se předplatitelem, nebo přispějte darem na účet 12122128/2010 (uveďte „Dar noviny“).
Vaše podpora pomůže rozšířit důležitou veřejnou debatu.

Dar noviny

IR

Speciální příloha: Noviny Inovace Republiky • Příloha je součástí 4. čísla / rok 2026 • Vydává: Nová organizace společnosti, spolek • IČO: 27037703 • Centrum IR Praha: Křižíkova 150/43, 186 00 Praha 8
Centrum IR Brno: Gajdošova 1544/16, 615 00 Brno – Židenice (otevřeno každou středu od 9–17 hodin)
Články: redakční tým Inovace Republiky a kolektiv autorů • Fotografie: archiv autorů a redakce
Registrace: MK ČR E 24773 • ISSN 3029-889X • ISBN 9773029889000 • Předplatné novin na www.inovacerepubliky.cz • Kontakt redakce: +420 728 800 188 • e-mail: noviny@inovacerepubliky.cz • Další informace, projekty a spolupráce: narodni.centrum@inovacerepubliky.cz
Distribuce a objednávka novin: +420 728 800 188

Předplatné novin